

HRVATSKI SABOR

KLASA: 021-03/25-09/14

URBROJ: 65-25-2

Zagreb, 28. veljače 2025.

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članka 33. stavka 1. podstavka 3. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Godišnje izvješće o provedbi Strategije i Zakona o odnosima Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske za 2024. godinu*, koje je predsjedniku Hrvatskoga sabora u skladu s odredbom članka 15. Zakona o odnosima Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske ("Narodne novine", broj 124/11 i 16/12), dostavio Središnji državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske, aktom od 27. veljače 2025. godine.

PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković

REPUBLIKA HRVATSKA
SREDIŠNJI DRŽAVNI URED ZA HRVATE
IZVAN REPUBLIKE HRVATSK E

KLASA: 001-01/25-01/03
URBROJ: 537-02-02/1-25-1

Zagreb, 27. veljače 2025.

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB

Primljeno:	28-02-2025	
Klasifikacijska oznaka	021-03/25-09/14	Org. jed. 65
Uredžbeni broj	537-25-1	Pril. 1 Vrijednost CD

HRVATSKI SABOR
n/r g. Gordanu Jandrokoviću,
predsjedniku
Ilica 256B, 10 000 Zagreb
Zgrada 62

PREDMET: Godišnje izvješće o provedbi Strategije i Zakona o odnosima Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske za 2024. godinu, s prilogima Izvješću
- dostavlja se

Poštovani,

sukladno članku 15. Zakona o odnosima Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 124/11 i 16/12), u prilogu dostavljamo Godišnje izvješće o provedbi Strategije i Zakona o odnosima Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske za 2024. godinu, s prilogima Izvješću.

S poštovanjem,

GODIŠNJE IZVJEŠĆE

o provedbi Strategije i Zakona o odnosima
Republike Hrvatske s Hrvatima izvan
Republike Hrvatske
za 2024.

Središnji državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske

SADRŽAJ

1. PREDGOVOR DRŽAVNOG TAJNIKA	1
2. DJELATNOST I ORGANIZACIJSKA STRUKTURA SREDIŠNJEG DRŽAVNOG UREDA ZA HRVATE IZVAN REPUBLIKE HRVATSKE.....	3
3. VIZIJA, MISIJA I CILJEVI	5
4. IZVJEŠĆE O RADU SREDIŠNJEG DRŽAVNOG UREDA ZA HRVATE IZVAN REPUBLIKE HRVATSKE PO PROGRAMIMA	6
4.1. Program potpore Hrvatima u Bosni i Hercegovini	6
4.2. Program potpore hrvatskoj nacionalnoj manjini u 12 europskih država	9
4.3. Program potpore hrvatskim zajednicama u iseljeništvu	10
4.4. Program financiranja posebnih potreba i projekata od interesa za Hrvate izvan Republike Hrvatske	11
4.5. Program stipendiranja studenata pripadnika hrvatskog naroda	12
4.6. Program učenja hrvatskoga jezika	13
5. GOSPODARSKA SURADNJA	14
6. SAVJET VLADE REPUBLIKE HRVATSKE ZA HRVATE IZVAN REPUBLIKE HRVATSKE.....	15
7. OSTALE ISTAKNUTE AKTIVNOSTI.....	16
7.1. Hrvati u Bosni i Hercegovini.....	16
7.2. Hrvatska nacionalna manjina	18
7.3. Hrvati u iseljeništvu.....	20
7.4. Informiranje Hrvata izvan Republike Hrvatske.....	22
8. FINANCIJSKI POKAZATELJI	25
9. INICIJATIVE I ISKORACI.....	26
9.1. Program potpore projektima od strateškog značaja za Hrvate izvan Republike Hrvatske	26
9.2. LJETNA ŠKOLA DOMOVINA	27
9.3. Posebna upisna kvota	27
9.4. PROJEKT PUTUJUĆA ŠKOLA	28
10. OSTALE OBJEDNJENE AKTIVNOSTI ZA HRVATE IZVAN REPUBLIKE HRVATSKE ..	29
10.1. Hrvatska matica iseljenika.....	29
10.2. Ministarstvo obrane	30
10.3. Ministarstvo hrvatskih branitelja	30

Godišnje izvješće o provedbi Strategije i Zakona o odnosima Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske za 2024.

10.4. Ministarstvo vanjskih i europskih poslova	31
10.5. Ministarstvo kulture i medija.....	31
10.6. Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova europske unije.....	33
10.7. Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture.....	34
10.8. Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine.....	36
10.9. Ministarstvo znanosti i obrazovanja.....	37
10.10. Ministarstvo rada i mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike	37
10.11. Ministarstvo demografije i useljeničtva	38
10.12. Ministarstvo zdravstva	38
10.13. HZZO	39
10.14. HRVATSKE VODE	39
11. PRILOZI IZVJEŠĆU	40

1. PREDGOVOR DRŽAVNOG TAJNIKA

Tijekom 2024. godine, Središnji državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske (dalje u tekstu: Središnji državni ured) nastavio je s provedbom obveza i aktivnosti propisanih Strategijom i Zakonom o odnosima Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske. Kontinuirano iz godine u godinu rastu sredstva koja Vlada Republike Hrvatske putem Središnjeg državnog ureda izdvaja za projekte Hrvata izvan Republike Hrvatske čime su povećane potpore po natječajima udrugama i ustanovama Hrvata izvan Hrvatske, podržano je i realizirano još više projekata, povećan je broj i iznos stipendija za studente, sve s ciljem jačanja položaja i statusa Hrvata u njihovim domicilnom državama.

17. svibnja 2024. na snagu je stupio Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o djelokrugu i ustrojstvu tijela državne uprave čijim odredbama je izmijenjen i djelokrug Središnjeg državnog ureda. Ministarstvo demografije i useljništva, preuzelo je poslove iz djelokruga Središnjeg državnog ureda koji se odnose na stvaranje uvjeta za povratak i useljavanje pripadnika hrvatskog iseljništva (dijaspore) u Republiku Hrvatsku i njihovo uključivanje u gospodarski i društveni život u Republici Hrvatskoj.

Nastavljena je suradnja s predstavnicima svih razina vlasti Hrvata u Bosni i Hercegovini, s ciljem zaštite prava i interesa Hrvata te očuvanja njihove jednakopravnosti. Pružena je potpora organizacijama i udrugama Hrvata u Bosni i Hercegovini za obrazovne, znanstvene, kulturne, zdravstvene i poljoprivredne projekte, kao i određena potpora ugroženim pojedincima. Svi ovi projekti, potpora su i zalog Vlade Republike Hrvatske, za osiguranje boljih uvjeta života Hrvata u Bosni i Hercegovini te održivi opstanak i ostanak, ali i stvaranje uvjeta za mogući povratak raseljenih Hrvata iz Bosne i Hercegovine diljem svijeta. Osim redovnih javnih natječaja i poziva za programe i projekte Hrvata izvan Republike Hrvatske, dodatno je ojačana potpora kroz projekte od strateškog značaja za Hrvate izvan Republike Hrvatske nastavkom pružanja potpore važnim strateškim projektima poput potpore Sveučilištu u Mostaru, Hrvatskom narodnom kazalištu u Mostaru, obnovi Katoličkog školskog centra „Petar Barbarić“ u Travniku, a proglašeni su i novi projekti od strateškog značaja za Hrvate u Bosni i Hercegovini koji proizvode dugoročne učinke za opstojnost Hrvata u Bosni i Hercegovini: Temelj za ostanak Hrvata u Fojnici i Bosni i Hercegovini (izgradnja osnovne škole s predškolskom ustanovom i sportskom dvoranom u Fojnici), Dogradnja i opremanje Hrvatske bolnice „Dr. fra Mato Nikolić“ – dvije lamele i mnogi drugi.

Isto tako, u 2024. godine pojačana je suradnja sa zajednicama i predstavnicima udruga hrvatske nacionalne manjine u susjednim državama. Kroz povećanu i sve značajniju financijsku potporu udrugama i organizacijama hrvatske nacionalne manjine, cilj je osnažiti hrvatsku zajednicu u državama u kojima žive, kako bi im se omogućilo ostvarivanje njihovih manjinskih prava, od etničkih, vjerskih, kulturnih te jezičnih i ostalih prava, kako bi postali punopravni čimbenik domicilne države. Svaki susret i razgovor s predstavnicima hrvatske nacionalne manjine, kao i kolegama iz razine vlasti tih država, prilika je za razgovor o unapređenju statusa i položaja Hrvata u tim državama. Mnogi posjeti predstavnika vlasti Republike Hrvatske domicilnim državama hrvatske nacionalne manjine realizirani su tijekom 2024. godine, a nastavljeno je i s pružanjem potpore projektima od strateškog značaja za hrvatsku nacionalnu manjinu među kojima treba istaknuti projekt „*Gradi mlin gdje je voda – 7 Matica*“, kojim je obuhvaćena

izgradnja, obnova i preuređenje sedam objekata u mjestima u kojima Hrvati u Republici Srbiji žive u značajnijem broju, a koji je proglašen projektom od strateškog značaja za Hrvate u Srbiji.

Odnos s hrvatskim iseljeništvom dodatno je ojačan češćim susretima i okupljanjima tijekom 2024. godine, tako su predstavnici Središnjeg državnog ureda nazočili susretima s hrvatskim zajednicama diljem svijeta, od Austrije, Italije, Njemačke, Švedske do Australije te Sjedinjenih američkih država. Posebni interes Republike Hrvatske jest podupiranje specifičnih potreba i aktivnosti hrvatskih iseljeničkih zajednica u svim područjima bitnim za očuvanje hrvatskog jezika i identiteta te zaštite prava i interesa što se ostvaruje pružanjem financijske potpore projektima hrvatskih iseljeničkih zajednica. Putem javnog natječaja Središnjeg državnog ureda, financirani su brojni kulturni, gospodarski, znanstveni, sportski i drugi projekti hrvatskih iseljeničkih zajednica. Projekt „Susreti hrvatske dijasporе“ koji je Vlada Republike Hrvatske proglasila projektom od strateškog značaja za hrvatsko iseljništvo, održat će se u ožujku 2025. godine u Brazilu. Uspješno je, proveden i projekt Ljetna škola Domovina, kao i treća sjednica trećeg saziva Savjeta Vlade Republike Hrvatske za Hrvate izvan Republike Hrvatske.

Tijekom svog rada Središnji državni ured se razvio u državnu instituciju od izuzetnog značaja za stvaranje kvalitetnog i sveobuhvatnog odnosa između Republike Hrvatske i Hrvata izvan Republike Hrvatske, prepoznatu kao pouzdanog partnera Hrvatima izvan domovine. S tom nakanom i u budućnosti namjeravamo biti prva i prava adresa za sve Hrvate izvan Republike Hrvatske.

Zvonko Milas

25. veljače 2025.

2. DJELATNOST I ORGANIZACIJSKA STRUKTURA SREDIŠNJEG DRŽAVNOG UREDA ZA HRVATE IZVAN REPUBLIKE HRVATSKE

Središnji državni ured je središnje tijelo državne uprave nadležno za odnose s Hrvatima izvan Republike Hrvatske, te kao takvo kontinuirano osmišljava, provodi, prati i podupire različite programe i projekte te poduzima brojne aktivnosti kojima se potiče jačanje suradnje, uspostavljanje, njegovanje i promicanje dobrih i partnerskih odnosa s ciljem očuvanja i razvijanja hrvatskog identiteta i povezanosti s domovinom Hrvatskom, kako Hrvata u Bosni i Hercegovini, tako i hrvatske nacionalne manjine u 12 europskih država i hrvatskoga iseljništva.

Skrb za Hrvate izvan Republike Hrvatske sastavni je dio unutarnje i vanjske politike Republike Hrvatske, a njezin strateški cilj je očuvanje, jačanje i razvoj hrvatskog zajedništva te gospodarski i opći napredak, kako Hrvata u domovini, tako i Hrvata koji žive u drugim državama.

Dana 17. svibnja 2024. godine na snagu je stupio Zakon o izmjenama i dopunama zakona o ustrojstvu i djelokrugu tijela državne uprave („Narodne novine“, broj 57/2024). Odredbom članka 11.a mijenja se djelokrug Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske. Odredbom članka 15. stavkom 3. propisano je da stupanjem na snagu ovog Zakona, Ministarstvo demografije i useljništva, preuzima poslove iz djelokruga Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske koji se odnose na stvaranje uvjeta za povratak i useljavanje pripadnika hrvatskog iseljništva (dijaspore) u Republiku Hrvatsku i njihovo uključivanje u gospodarski i društveni život u Republici Hrvatskoj te opremu, pismohranu i drugu dokumentaciju, sredstva za rad, financijska sredstva, prava i obveze, kao i državne službenike i namještenike zatečene na obavljanju preuzetih poslova. Člankom 17. stavkom 1. propisano je da će Vlada Republike Hrvatske u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona uredbama urediti ustrojstvo Ministarstva gospodarstva, Ministarstva pravosuđa, uprave i digitalne transformacije, Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih, Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i ribarstva, Ministarstva zaštite okoliša i zelene tranzicije, Ministarstva demografije i useljništva i Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske.

Sukladno članku 25. Zakona o ustrojstvu i djelokrugu tijela državne uprave, („Narodne novine“, broj 85/20, 21, 21/23 i 57/2024), Središnji državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske (dalje u tekstu: Središnji državni ured) obavlja upravne i druge poslove koji se odnose na područje odnosa između Republike Hrvatske i Hrvata izvan Republike Hrvatske; koordinaciju i nadzor aktivnosti između nadležnih tijela državne uprave i drugih nositelja suradnje Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske; brigu za zaštitu prava i interesa te očuvanja i jačanja identiteta Hrvata izvan Republike Hrvatske; jačanje suradnje i izradu prijedloga komunikacijske strategije za Hrvate izvan Republike Hrvatske; obavlja poslove koji se odnose na vođenje propisanih evidencija o Hrvatima izvan Republike Hrvatske; planiranje i osiguranje

financijskih sredstava za programe i projekte Hrvatima izvan Republike Hrvatske. Središnji državni ured obavlja i druge poslove koji su mu stavljeni u nadležnost posebnim zakonom.

Središnji državni ured se, tijekom svog rada, razvio u državnu instituciju od izuzetnog značaja za stvaranje kvalitetnog i sveobuhvatnog odnosa između Republike Hrvatske i Hrvata izvan Republike Hrvatske, prepoznatu kao pouzdanog partnera Hrvatima izvan domovine s obzirom na široki raspon tema bitnih za unaprjeđenje međusobnih odnosa, ali i problematike koja je važna za poboljšanje njihova položaja i statusa u zemljama u kojima žive.

Unutarnje ustrojstvo Središnjeg državnog ureda uređeno je Uredbom o unutarnjem ustrojstvu Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 72/2024).

U Središnjem državnom uredu ustrojene su sljedeće ustrojstvene jedinice:

1. Kabinet državnog tajnika
2. Glavno tajništvo
3. Sektor za Hrvate u Bosni i Hercegovini
4. Sektor za hrvatsku nacionalnu manjinu
5. Sektor za hrvatsko iseljništvo.

Sistematizacijom radnih mjesta u Središnjem državnom uredu predviđeno je 79 radnih mjesta. Zaključno s 31.12.2024. godine bilo je stvarno 42 zaposlenih (40 na neodređeno i 2 na određeno vrijeme).

U 2024. godini u državnu službu u Središnji državni ured temeljem Natječaja objavljenog u Narodnim novinama 2/2024 od 03. siječnja 2024. godine, primljeno je 5 službenika. U 2024. godini u državnu službu u Središnji državni ured temeljem Oglasa objavljenog 20. studenoga 2023. godine, primljen je 1 službenik na određeno vrijeme, temeljem Oglasa objavljenog 03. siječnja 2024. godine, primljen je 1 namještenik na neodređeno vrijeme, a temeljem Oglasa objavljenog 18. lipnja 2024. godine, primljen je 1 službenik na određeno vrijeme.

U 2024. godini radni odnos u Središnjem državnom uredu prestao je za 4 službenika dok je 9 službenika (7 na neodređeno i 2 na određeno vrijeme) sukladno Zakonu o izmjenama i dopunama zakona o ustrojstvu i djelokrugu tijela državne uprave („Narodne novine“, broj 57/2024) preuzeto u Ministarstvo demografije i useljništva.

U 2024. godini nije donesen Plan prijma u državnu službu u tijela državne uprave i stručne službe i urede Vlade Republike Hrvatske za 2024. godinu.

Kako bi što kvalitetnije odgovorio na brojne potrebe Hrvata izvan Republike Hrvatske, kao i na povećan opseg poslova, kontinuirano raste i proračun Središnjeg državnog ureda koji je, u 2024. godini raspolagao financijskim sredstvima u iznosu od 24.919.053,00 eura od čega:

- 23.294.053,00 eura iz izvora 11 Opći prihodi i primici;
- 1.595.000,00 eura iz izvora 41 Prihodi od igara na sreću;
- 30.000,00 eura namjenskih prihoda iz izvora 43 Ostali prihodi za posebne namjene.

3. VIZIJA, MISIJA I CILJEVI

Vizija:

Ostvaren visok stupanj razvoja odnosa s Hrvatima izvan Republike Hrvatske uz moderan sustav usluga koji odgovara njihovim potrebama te time pridonosi jačanju zajedništva hrvatskoga naroda u svrhu ukupnog razvoja i napretka Republike Hrvatske na dobrobit svih njezinih građana.

Misija:

Zaštita prava i interesa Hrvata izvan Republike Hrvatske te skrb za očuvanje i jačanje njihovog identiteta i prosperiteta; rad na uspostavljanju, održavanju i promicanju veza s Hrvatima izvan Republike Hrvatske; razvoj suradnje s Republikom Hrvatskom te stvaranje poticajnog okruženja i uvjeta za povratak iseljenika/dijaspore u Republiku Hrvatsku i njihovo uključivanje u gospodarski i društveni život u Republici Hrvatskoj.

Ciljevi:

Zaštita prava i promicanje interesa Hrvata izvan Republike Hrvatske;
Razvijanje povezanosti i odnosa s Hrvatima izvan Republike Hrvatske i
Povratak hrvatskog iseljeničtva/dijaspore i njihovih potomaka u Republiku Hrvatsku.

4. IZVJEŠĆE O RADU SREDIŠNJEG DRŽAVNOG UREDA ZA HRVATE IZVAN REPUBLIKE HRVATSKE PO PROGRAMIMA

1. Program potpore Hrvatima u Bosni i Hercegovini
2. Program potpore hrvatskoj nacionalnoj manjini u 12 europskih država
3. Program potpore hrvatskim zajednicama u iseljeništvu
4. Program financiranja posebnih potreba i projekata od interesa za Hrvate izvan Republike Hrvatske
5. Program stipendiranja studenata pripadnika hrvatskog naroda
6. Program učenja hrvatskoga jezika

4.1. PROGRAM POTPORE HRVATIMA U BOSNI I HERCEGOVINI

Povezivanje s Hrvatima u Bosni i Hercegovini, potpora njihovu povratku i ostanku te očuvanje njihove jednakopravnosti strateški je interes Republike Hrvatske. Jedan od načina ostvarenja tog cilja je i financiranje obrazovnih, znanstvenih, kulturnih, zdravstvenih, poljoprivrednih i ostalih programa i projekata koji su od interesa za hrvatski narod u Bosni i Hercegovini.

Vlada Republike Hrvatske je i u 2024. godini, nastavila podupirati programe i projekte značajne za unaprjeđenje kvalitete života Hrvata u Bosni i Hercegovini. Tako je u 2024. godini osigurano 6.500.000,00 eura za programe i projekte temeljem Javnog natječaja za financiranje obrazovnih, znanstvenih, kulturnih, zdravstvenih, poljoprivrednih i ostalih programa i projekata od interesa za hrvatski narod u Bosni i Hercegovini. Time se jasno pokazuje značaj koji Vlada Republike Hrvatske pridaje Hrvatima u Bosni i Hercegovini, osiguravanju uvjeta za njihov održivi ostanak u toj zemlji, ali i stvaranju platforme za razvoj i prosperitet.

Središnji državni ured raspisao je Javni natječaj za financiranje obrazovnih, znanstvenih, kulturnih, zdravstvenih, poljoprivrednih i ostalih programa i projekata od interesa za hrvatski narod u Bosni i Hercegovini za 2024. godinu 15. travnja 2024. godine.

Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 25. srpnja 2024. godine donijela Odluku o raspodjeli sredstava za financiranje obrazovnih, znanstvenih, kulturnih, zdravstvenih, poljoprivrednih i ostalih programa i projekata od interesa za hrvatski narod u Bosni i Hercegovini iz sredstava Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2024. godinu kojom je dodijeljen iznos od 6.500.000,00 eura.

Financijska sredstva raspodijeljena su za 199 programa i projekta i to:

- 12 programa i projekta iz područja zdravstva	1.005.000,00 eura
- 23 programa i projekta iz područja obrazovanja i znanosti	1.804.000,00 eura
- 38 programa i projekta iz područja kulture	1.328.000,00 eura
- 32 programa i projekta iz ostalih područja	1.677.000,00 eura
- 94 programa i projekta iz područja poljoprivrede	686.000,00 eura

Svečano potpisivanje ugovora organizirano je 5. rujna 2024., u prostoru Biskupijskog centra u Mostaru (*Biskupijski centar, kojeg čine muzej, knjižnica i galerija, je također projekt koji je realiziran uz potporu Vlade Republike Hrvatske*)

OBRAZOVANJE I ZNANOST Obrazovanje, kao temelj prosperitetne budućnosti jednog naroda, jedno je od najvažnijih područja koje se kontinuirano i sustavno podupire. Gradnjom novih, kao i uređenjem te dodatnim opremanjem postojećih škola, učeničkih i studentskih domova i sportskih dvorana, osiguravaju se mladima primjereni uvjeti za učenje i studiranje u sredini u kojoj žive čime ih se potiče i motivira za ostanak u svojoj zemlji. Zato su u području obrazovanja dane potpore za izgradnju, obnovu, rekonstrukciju i opremanje te potpore radu školama u Žepču, Banja Luci, Odžaku, Tomislavgradu, Mostaru, Čapljini, Novom Travniku, Gornjem Vakufu-Uskoplju i Ljubuškom; izgradnju i adaptaciju dječjih vrtića i predškolskih ustanova u Kupresu, Sarajevu, Usori, Orašju, Grudama i Livnu; te izgradnju i adaptaciju školskih sportskih dvorana i vanjskih terena u Odžaku, Čitluku, Ravnom, Bugojnu, Busovači, Novoj Bili i Posušju.

ZDRAVSTVO I SOCIJALNA SKRB Dostupna i primjerena zdravstvena i socijalna skrb jedan je od temeljnih uvjeta za održiv ostanak i povratak Hrvata u BiH. Financirani su projekti izgradnje, opremanja i proširenje bolničkih kapaciteta, kapaciteta domova zdravlja i specijaliziranih medicinskih ustanova, u Tomislavgradu, Livnu, Stolcu, Čitluku, Čapljini, Domaljevcu-Šamcu, Mostaru, Novom Travniku, i Kiseljaku te domova za stare i nemoćne osobe u Ravnom, Kiseljaku i Jajcu.

KULTURA Kulturu kao značajnu odrednicu nacionalnog identiteta može se očuvati samo neprekidnom i odgovarajućom skrbi za kulturna dobra od nacionalnog interesa, njegovanjem tradicionalnih manifestacija i vrijednosti koje ta kultura baštini te uvažavanjem svih povijesnih, vjerskih i civilizacijskih činjenica koje se odnose na kulturu onoga dijela hrvatskog naroda koji prebiva na području Bosne i Hercegovine. Dane su i potpore za izgradnju, uređenje i opremanje muzeja, galerija, kulturnih i pastoralnih centara za mlade, knjižnica, crkava u Distriktu Brčko, Kreševu, Čitluku, Tomislavgradu, Glamoču, Mostaru, Bugojnu, Jablanici, Konjicu, Neumu, Čaplini, Podmilačju, Bosanskom Grahovu, Kupresu, Bosanskom Šamcu, Odžaku, Derventi, Banja Luci, Doboju, Srebreniku, Varešu, Kraljevoj Sutjesci, Gornjem Vakufu-Uskoplju, Olovu, Zenici, Usori, Vitezu i Gučoj Gori-Travniku. Također, podupire se rad i opremanje hrvatskih kulturnih društava i medija u Banja Luci, Varešu, Odžaku, Mostaru, Tomislavgradu. Isto tako, nastavljen je potpora tradicionalnim manifestacijama poput: „Dani kosidbe na Kupresu-Strljanica“, „Dani hrvatskog filma Ivo Gregurević“ u Orašju, „Mediteran film festival“ u Širokom Brijegu te „Dani Matice hrvatske“ u Mostaru te potpora radu medija na hrvatskom jeziku u Varešu, Sarajevu i Mostaru.

OSTALA PODRUČJA Primjerena komunalna infrastruktura u naseljenim mjestima od životne je važnosti za povratak, ali i održivi ostanak Hrvata u tim mjestima. Zato su dane potpore za izgradnju, rekonstrukciju, obnovu vodovodne mreže, sanaciju i asfaltiranja cesta u Dobretićima, i Prijedoru. Izgradnja sportskih igrališta/dvorana u Ravnom, Livnu, Posušju, Grudama, Širokom Brijegu, Novom Travniku i Travniku te obnova i izgradnja poduzetničkog inkubatora u Kreševu, Vatrogasnog doma u Orašju. Financirani su i projekti uređenja spomen obilježja poginulih hrvatskih branitelja u Busovači i Grudama, Stolcu i Gornjem Vakufu-Uskoplju.

POLJOPRIVREDA U cilju demografske obnove i stvaranja uvjeta održivog ostanka Hrvata diljem BiH kroz zapošljavanje dodijeljena su sredstva za razvoj poljoprivredne proizvodnje,

nabavu osnovnih stada, mehanizacije, izgradnje objekata, i to za ukupno 94 projekta te projekt u svrhu edukacije mladih za pokretanje samostalne poljoprivredne proizvodnje.

Prilog 1. Odluka o raspodjeli sredstava za financiranje obrazovnih, znanstvenih, kulturnih, zdravstvenih, poljoprivrednih i ostalih programa i projekata od interesa za hrvatski narod u Bosni i Hercegovini za 2024. godinu

Važno je naglasiti da je Vlada Republike Hrvatske, putem Središnjeg državnog ureda, nastavila pružati financijsku potporu projektima od strateškog značaja za hrvatski narod u Bosni i Hercegovini – Sveučilištu u Mostaru sa 550.000,00 eura i Hrvatskom narodnom kazalištu u Mostaru za projekt „Potpora radu Hrvatskog narodnog kazališta u Mostaru“ u iznosu od 265.000,00 eura. Odlukom Vlade iz ožujka 2024. nastavlja se potpora projektu „Obnova Katoličkog školskog centra Petar Barbarić u Travniku“ s 350.000,00 eura te projektu „Potpora radu Radiotelevizije Herceg-Bosne“ s 750.000,00 eura.

Odlukom Vlade iz ožujka 2024. projektima od strateškog značaja za Hrvate izvan Republike Hrvatske proglašeni su: „Temelj za ostanak Hrvata u Fojnici i Bosni i Hercegovini – izgradnja osnovne škole s predškolskom ustanovom i sportskom dvoranom u Fojnici“ za koji je dodijeljen iznos od 500.000,00 eura, „Dogradnja i opremanje Hrvatske bolnice Dr. fra Mato Nikolić – dvije lamele“ za koji je dodijeljen iznos od 500.000,00 eura te „Obnova Gimnazije fra Dominika Mandića Široki Brijeg“ za koji je dodijeljen iznos od 500.000,00 eura, dok su odlukom Vlade iz srpnja 2024. projektima od strateškog značaja za Hrvate izvan Republike Hrvatske proglašeni: „Potpora projektima Banjalučke biskupije“ za koji je dodijeljen iznos od 180.000,00 eura, „Memorijalni centar Groblje Mira na Bilama“ za koji je dodijeljen iznos od 350.000,00 eura, a odlukom Vlade iz listopada 2024. projektima od strateškog značaja za Hrvate izvan Republike Hrvatske proglašeni: „Potpora poboljšanju standarda studenata u Sarajevu“ za koji je dodijeljen iznos od 500.000,00 eura, „Oživljavanje povijesne i kulturne baštine hrvatskog naroda u Brčko Distriktu“ za koji je dodijeljen iznos od 250.000,00 eura te „Potpora radu Županijske bolnice (Dr. fra Mihovil Sučić) Livno za koji je dodijeljen iznos od 395.000,00 eura.

Značaj koji ove institucije imaju za opstanak i prosperitet Hrvata u Bosni i Hercegovini je nemjerljiv – od očuvanja i njegovanja hrvatskog kulturnog identiteta, stvaranja preduvjeta za društveni i gospodarski napredak, zaustavljanja odlaska, posebice mladih ljudi iz Bosne i Hercegovine, te pozicioniranja Hrvata kao predvodnika u svim pitanjima i procesima bitnim za tu zemlju. Dobrobiti ovih potpora vidljive su i danas, no njihov puni učinak očekuje se u razdoblju pred nama.

Putem Javnog poziva za financiranje posebnih potreba i projekata od interesa za Hrvate izvan Republike Hrvatske u 2024. godini, koji za cilj ima dodatno promicati veze i jačati suradnju s Hrvatima izvan Republike Hrvatske, pružena je potpora za 265 projekata Hrvata u Bosni i Hercegovini – od različitih filmskih, glazbenih i kazališnih festivala, međunarodnih likovnih izložbi do potpore medijima i portalima na hrvatskom jeziku te opremanje škola informatičkom opremom i knjižnim fondom. Potpora je pružena pojedincima i udrugama u poduzetničkim projektima. Kroz ovaj program, nastoji se odgovoriti i na druge potrebe Hrvata u Bosni i Hercegovini, poput potpore pojedincima i obiteljima koji se nalaze u teškim socijalno-materijalnim uvjetima. Na taj način, u 2024. godini pružena je potpora za 92 osobe.

4.2. PROGRAM POTPORE HRVATSKOJ NACIONALNOJ MANJINI U 12 EUROPSKIH DRŽAVA

Kroz stalnu i sve značajniju financijsku potporu programima i projektima udruga, ustanova i organizacija hrvatske nacionalne manjine, cilj je osnažiti hrvatsku manjinsku zajednicu u domicilnim državama u ostvarivanju manjinskih prava, pogotovo etničku, vjersku, kulturnu i jezičnu samosvijest te ih učiniti punopravnim čimbenikom domicilne države.

Ovim programom podupiru se aktivnosti hrvatske zajednice u ostvarivanju i jačanju manjinskih prava (očuvanju hrvatskoga identiteta, jezika, kulture i kulturne baštine, obrazovanja, znanosti, sporta i sl.), aktivnosti s ciljem razvoja manjinskih medija i djelovanja manjinskih institucija, kao i drugi projekti koji zadovoljavaju i unaprjeđuju opće javne potrebe hrvatskih manjinskih zajednica u svrhu zaštite njihovih prava i interesa.

Središnji državni ured je u 2024. godini u suradnji s veleposlanstvima Republike Hrvatske proveo Javni natječaj za prijavu programa i projekata organizacija hrvatske nacionalne manjine za 2024. godinu, temeljem kojeg je hrvatskoj nacionalnoj manjini bilo namijenjeno ukupno 1.700.000,00 eura. Sukladno Odluci o dodjeli financijskih sredstava programima i projektima organizacija hrvatske nacionalne manjine za 2024. godinu, od 5. srpnja 2024. godine, sredstva u iznosu od 1.593.000,00 eura dodijeljena su korisnicima manjinskih zajednica u Republici Austriji, Crnoj Gori, Češkoj Republici, Talijanskoj Republici, Republici Kosovo, Mađarskoj, Republici Sjevernoj Makedoniji, Rumunjskoj, Slovačkoj Republici, Republici Sloveniji i Republici Srbiji.

Po okončanju postupka Javnog natječaja potporu su ostvarile 163 organizacije hrvatske nacionalne manjine iz 11 navedenih država za ukupno 212 programa i projekata, čijim se ostvarenjem na različite načine doprinosi očuvanju i razvijanju hrvatskoga identiteta, kulture i povezanosti s Hrvatskom, a od kojih se ovdje navodi po jedan značajniji projekt iz svake države:

Gradišćansko društvo Hrvat S.A.M. za projekt *100 godina patrona sv. Martina - zaštitnika Gradišća*, Republika Austrija; Hrvatsko građansko društvo Crne Gore za projekt *Časopis „Hrvatski glasnik“*, Crna Gora; Udruga građana hrvatske nacionalnosti u Češkoj Republici za projekt *Rad Udruge u 2024. godini*, Češka Republika; Udruga „Jedna musika“ za projekt *„Molizaiko 8“*, Talijanska Republika; NVO Narodna kuhinja Letnica za projekt *Pripremanje toplog obroka za korisnike narodne kuhinje Letnica*, Republika Kosovo; Hrvatski internat Collegium Croaticum za projekt *Collegium Croaticum*, Mađarska; Zajednica Hrvata u Republici Sjevernoj Makedoniji za projekt *Aktivnosti zajednice Hrvata u Republici Sjevernoj Makedoniji i promocija hrvatske kulture u Republici Sjevernoj Makedoniji*, Republika Sjeverna Makedonija; Udruga Demokratski savez Hrvata u Rumunjskoj za projekt *Programi i projekti za karaševske Hrvate 2024. - Stožeri čuvanja identiteta, kulturne aktivnosti, znanstveno-edukacijska aktivnost i društvene djelatnosti*, Rumunjska; Hrvatski kulturni savez u Slovačkoj za projekt *Podupiranje hrvatskog folklor, kulture i jezika u Slovačkoj*, Slovačka Republika; Savez hrvatskih društava u Sloveniji za projekt *Program rada SHDS u Sloveniji za 2024. godinu*, Republika Slovenija; Hrvatsko nacionalno vijeće u Republici Srbiji za projekt *Oснаživanje udruga kulture hrvatske zajednice u Srbiji*, Republika Srbija.

Prilog 2. Odluka o dodjeli financijskih sredstava programima i projektima organizacija hrvatske nacionalne manjine za 2024. godinu

4.3. PROGRAM POTPORE HRVATSKIM ZAJEDNICAMA U ISELJENIŠTVU

Odnos Republike Hrvatske sa hrvatskim iseljeništvom višeslojan je, dinamičan i dugovječan, utemeljen na međusobnom povjerenju, poštovanju i uzajamnosti. Pristup Središnjeg državnog ureda prema hrvatskom iseljeništvu usmjeren je na suradnju, povezivanje te jačanje hrvatskog identiteta diljem svijeta.

Jedan od vidova suradnje Središnjeg državnog ureda s iseljeništvom je i program potpore hrvatskim zajednicama koji se provodi putem Javnog natječaja za prijavu programa/projekata organizacija hrvatskog iseljništva u prekomorskim i europskim državama radi ostvarenja financijske potpore koji je objavljen i u 2024. godini.

Cilj ovog natječaja je očuvanje i poticanje kulturne, znanstvene, gospodarske, sportske i druge suradnje između Republike Hrvatske i iseljeničkih zajednica Hrvata izvan Republike Hrvatske. Program je osmišljen za podupiranje specifičnih potreba i konkretnih aktivnosti hrvatskih iseljeničkih zajednica u svim područjima bitnim za očuvanje i njegovanje hrvatskog identiteta, a ponajprije u područjima kulture i obrazovanja.

Po okončanju postupka Javnog natječaja, temeljem Odluke o dodjeli financijskih sredstava programima/projektima organizacija hrvatskog iseljništva u prekomorskim i europskim državama za 2024. godinu, potporu u iznosu od 1.200.0000,00 eura ostvarilo je 129 organizacija za ukupno 140 programa/projekata.

Hrvatske zajednice koje su se prijavile za program potpore u 2024. godini dolaze iz 25 država, a rasprostranjene su na pet kontinenata. Zemlje iz kojih potiču hrvatske zajednice koje su ostvarile financijsku potporu su: Argentinska Republika, Republika Paragvaj, Istočna Republika Urugvaj, Australija, Novi Zeland, Republika Austrija, Kraljevina Belgija, Veliko Vojvodstvo Luksemburg, Savezna Republika Brazil, Republika Kolumbija, Bolivarijanska Republika Venezuela, Republika Čile, Republika Peru, Irska, Francuska Republika, Talijanska Republika, Republika Južna Afrika, Kanada, Kraljevina Norveška, Savezna Republika Njemačka, Sjedinjene Američke Države, Sjedinjene Meksičke države, Kraljevina Švedska, Švicarska Konfederacija i Ujedinjeno Kraljevstvo Velike Britanije i Sjeverne Irske.

Prilog 3. Odluka o dodjeli financijskih sredstava programima i projektima organizacija hrvatskog iseljništva u prekomorskim i europskim državama za 2024. godinu

4.4. PROGRAM FINANCIRANJA POSEBNIH POTREBA I PROJEKATA OD INTERESA ZA HRVATE IZVAN REPUBLIKE HRVATSKE

Cilj Programa je dodatni poticaj promicanju veza i jačanju suradnje Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske, jačanje hrvatskih zajednica i položaja hrvatskog naroda izvan Republike Hrvatske, očuvanje, jačanje i promicanje nacionalnog identiteta, hrvatskog jezika, kulturnog stvaralaštva i baštine, kao i pomoć ugroženim pojedincima – pripadnicima hrvatskog naroda izvan Republike Hrvatske.

Pored zasebnih natječaja za svaku kategoriju Hrvata izvan Republike Hrvatske ovim Programom, koji je namijenjen svim pripadnicima hrvatskog naroda izvan Republike Hrvatske, nadopunjuju se potrebe hrvatskih zajednica diljem svijeta u zaštiti njihovih prava i interesa.

Program se provodi putem javnog poziva te je namijenjen neprofitnim organizacijama izvan Republike Hrvatske i u Republici Hrvatskoj (udruge građana, zaklade, ustanove i ostale organizacije koje ne ostvaruju dobit ili profit za svoj rad), fizičkim osobama čiji projekti obuhvaćaju brigu za očuvanje i jačanje identiteta Hrvata izvan Republike Hrvatske i ugroženim pojedincima - pripadnicima hrvatskog naroda s prebivalištem izvan Republike Hrvatske, a koji se nalaze u teškim socijalnim i materijalnim uvjetima.

Budući da je riječ o veoma važnom Programu Središnji državni ured je i u 2024. godini raspisao dva Javna poziva (veljača i listopad 2024. godine) te Odlukom o dodjeli financijske potpore za posebne potrebe i projekte od interesa za Hrvate izvan Republike Hrvatske za 2024. godinu temeljem provedenog 1. Javnog poziva (lipanj 2024. godine), dodijelio iznos od 905.850,00 eura, s kojim je financirano ukupno 216 programa/projekata, a Odlukom o dodjeli financijske potpore za posebne potrebe i projekte od interesa za Hrvate izvan Republike Hrvatske za 2024. godinu temeljem provedenog 2. Javnog poziva (prosinac 2024. godine), dodijelio iznos od 920.000,00 eura, s kojim je financirano ukupno 219 programa/projekata (9 ugovora sa po 2 projekta).

Od ukupno 435 programa i projekata financiranih u 2024. godini, 165 programa/projekata odobreno je udrugama/organizacijama i fizičkim osobama iz Bosne i Hercegovine i dodijeljen im je iznos od 721.650,00 eura. Za 64 programa i projekta hrvatskog iseljništva odobreno je 257.200,00 eura. Programima i projektima hrvatske manjine, njih 146, dodijeljeno je 505.400,00 eura. Također 54 prijavitelja programa i projekata ima sjedište u Republici Hrvatskoj, ali svojim projektima pridonose ostvarivanju ciljeva vezanih uz područje odnosa Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske te im je dodijeljeno ukupno 247.800,00 eura za 60 programa/projekta. Putem jednokratne financijske pomoći ugroženim pojedincima pripadnicima hrvatskog naroda izvan Republike Hrvatske pružena je pomoć za 142 osobe s iznosom 93.800,00 eura ukupno.

Prilog 4: Odluka o dodjeli financijske potpore za posebne potrebe i projekte od interesa za Hrvate izvan Republike Hrvatske za 2024. godinu

Prilog 5: Odluka o dodjeli financijske potpore za posebne potrebe i projekte od interesa za Hrvate izvan Republike Hrvatske za 2024. godinu

4.5. PROGRAM STIPENDIRANJA STUDENATA PRIPADNIKA HRVATSKOG NARODA

Cilj ovog programa je jačanje obrazovnih i znanstvenih kapaciteta Hrvata izvan Republike Hrvatske, jačanje položaja i uloge obrazovanih pojedinaca u sredinama u kojima žive te ujedno aktivno uključivanje Hrvata izvan Republike Hrvatske u društveni i politički život domicilnih država i Republike Hrvatske.

Stipendije za studente pripadnike hrvatskog naroda dodjeljuju se temeljem Zakona i Pravilnika o stipendiranju studenata - pripadnika hrvatskog naroda izvan Republike Hrvatske. Pravo na stipendiju ostvaruje se putem Javnog natječaja, a prema utvrđenim kriterijima za dodjeljivanje stipendija.

Temeljem Odluke o dodjeli stipendija studentima – pripadnicima hrvatskog naroda izvan Republike Hrvatske za akademsku godinu 2023./2024. dodijeljeno je 1500 stipendija pripadnicima hrvatskog naroda izvan Republike Hrvatske od čega 300 stipendija za studente koji studiraju u Republici Hrvatskoj, 1108 stipendija za studente koji prebivaju i studiraju u Bosni i Hercegovini, 1 stipendija za studenta – pripadnika hrvatskog naroda izvan Republike Hrvatske koja studira u Crnoj Gori, 5 stipendija za studente – pripadnike hrvatskog naroda izvan Republike Hrvatske koja studira u Republici Sjevernoj Makedoniji, 86 stipendija za studente – pripadnike hrvatskog naroda izvan Republike Hrvatske koja studira u Republici Srbiji. Od 300 stipendija za studente koji studiraju u Republici Hrvatskoj dodijeljeno je 260 stipendija za pripadnike hrvatskog naroda u Bosni i Hercegovini, 32 stipendije za pripadnike hrvatske nacionalne manjine i 8 stipendija za pripadnike hrvatskog iseljništva.

Stipendije se dodjeljuju studentima za jednu akademsku godinu jednokratno. Studentima se dodjeljuje 1.500,00 eura za razdoblje od 10 mjeseci u mjesečnom iznosu od 150,00 eura.

Ukupno isplaćeni iznos za stipendije studentima za akademsku godinu 2023./2024. bio je 2.223.000,00 eura, od čega za studente koji prebivaju i studiraju u Bosni i Hercegovini 1.650.000,00 eura, a za stipendije studentima koji studiraju u Republici Hrvatskoj 436.500,00 eura: od čega za stipendije studentima pripadnicima hrvatske nacionalne manjine koji studiraju u Republici Hrvatskoj 46.500,00 eura, za studente pripadnike hrvatskog iseljništva koji studiraju u Republici Hrvatskoj 12.000,00 eura, a za studente pripadnike hrvatskog naroda iz BiH koji studiraju u Republici Hrvatskoj 378.000,00 eura. Za studente koji prebivaju i studiraju u Crnoj Gori isplaćen je iznos od 1.500,00 eura, za studente koji prebivaju i studiraju u Republici Sjevernoj Makedoniji 7.500,00 eura te za studente koji prebivaju i studiraju u Republici Srbiji 127.500,00 eura.

4.6. PROGRAM UČENJA HRVATSKOGA JEZIKA

Program učenja hrvatskoga jezika odnosi se na besplatne internetske tečajeve hrvatskoga jezika A1 i A2 razine, a do donošenja novog Zakona o djelokrugu i ustrojstvu tijela državne uprave koji je stupio na snagu 17. svibnja 2024. godine, obuhvaćao je i sveučilišne tečajeve učenja hrvatskoga jezika u Republici Hrvatskoj (razine: od A1 do C1) i internetsko učenje hrvatskoga jezika. Stupanjem na snagu navedenog Zakona, sveučilišni tečajevi prešli su u nadležnost Ministarstva demografije i useljništva.

Besplatni internetski tečaj A1 i A2

Na inicijativu Središnjeg državnog ureda i u suradnji s Croaticumom – Centrom za hrvatski kao drugi i strani jezik Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu 2017. godine razvijen je e-tečaj hrvatskoga jezika – razina A1, namijenjen prije svega Hrvatima izvan domovine. Od prosinca 2018. godine dostupan je i e-tečaj hrvatskoga jezika – razina A2. Sučelje, upute i podrška za oba tečaja dostupni su na engleskom i španjolskom jeziku, a prijava na e-tečaj moguća je korištenjem korisničkog računa za Facebook ili Google. Osigurane su konzultacije s lektorom 2 sata tjedno.

Napominjemo kako je osigurano da su oba e-tečaja trajno besplatna za sve polaznike, a Središnji državni ured je u 2024. godini za održavanja obje razine e-tečaja Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu isplatio iznos od 18.000,00 eura.

Tečajevima je od 1. siječnja 2018. do 31. prosinca 2024., pristupilo 27.390 korisnika. E-tečaju A1 razine s engleskim sučeljem pristupilo je 18.680 polaznika, sa španjolskim sučeljem 6438 polaznik, polaznici dolaze iz 128 država sa 6 kontinenata (Afrika, Australija, Azija, Europa, Južna i Sjeverna Amerika), a najviše posjeta ostvareno je iz Sjedinjenih Američkih Država, Brazila, Argentine, Kanade i Australije, dok je od 1. siječnja 2019. do 31. prosinca 2024. e-tečaju A2 razine s engleskim sučeljem pristupilo 1850 polaznika, sa španjolskim sučeljem 422 polaznika, a polaznici su iz 94 države s 5 kontinenata (Australija, Azija, Europa, Južna i Sjeverna Amerika), najviše je posjeta iz Sjedinjenih Američkih Država, Australije, Brazila, Argentine i Kanade.

E-tečajevi pripadnicima hrvatskoga iseljništva i hrvatske nacionalne manjine, kojima je to potrebno, daju konkretnu jezičnu i kulturološku pomoć i motiviraju ih na istraživanje svojih korijena te na upoznavanje i povezivanje s Hrvatskom.

5. GOSPODARSKA SURADNJA

Unutar djelokruga rada Središnjeg državnog ureda u području gospodarske suradnje Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske tijekom 2024. godine nastavljena je suradnja s tijelima državne uprave na poslovima pripreme i provedbe projekata u okviru gospodarske suradnje s Hrvatima izvan Republike Hrvatske, a posebno s Hrvatima u Bosni i Hercegovini, kroz djelomično financirane poljoprivredne, razvojne i infrastrukturne projekte u okviru Javnog natječaja za financiranje kulturnih, obrazovnih, znanstvenih, zdravstvenih, poljoprivrednih i ostalih programa i projekata od interesa za hrvatski narod u Bosni i Hercegovini u 2024. godini.

U cilju stvaranja uvjeta održivog ostanka Hrvata u Bosni i Hercegovini dodijeljena su sredstva za razvoj poljoprivredne proizvodnje, nabavu osnovnih stada, mehanizacije, izgradnje objekata za ukupno 96 projekta od kojih se dvadesetak projekata odnosilo na gospodarske aktivnosti (izgradnja, dogradnja gospodarskih objekata, nabava gospodarske mehanizacije).

Primjerena komunalna infrastruktura u naseljenim mjestima od životne je važnosti za povratak, ali i održivi ostanak Hrvata u tim mjestima. Zato su dane potpore za izgradnju, rekonstrukciju, obnovu vodovodne mreže, sanaciju i asfaltiranja cesta, a sve u cilju jačanja gospodarske aktivnosti.

Nadalje, dana je potpora za obnovu i izgradnju poduzetničkog inkubatora u Kreševu.

U području gospodarske suradnje s hrvatskom nacionalnom manjinom koja živi u 12 europskih država tijekom 2024. godine nastavljena je suradnja s tijelima državne uprave na poslovima pripreme i provedbe projekata u okviru gospodarske suradnje kroz djelomično financirane poljoprivredne, razvojne i infrastrukturne projekte.

U okviru Javnog natječaja za prijavu programa/projekata organizacija hrvatske nacionalne manjine u svrhu ostvarenja financijske potpore za 2024. godinu te 1. i 2. Javnog poziva za prijavu posebnih potreba i projekata od interesa za Hrvate izvan Republike Hrvatske u svrhu ostvarenja financijske potpore za 2024. godinu financirana su četiri projekta u Republici Srbiji.

Uz potporu i aktivno sudjelovanje Središnjeg državnog ureda, organizirana su događanja u zemlji i inozemstvu koja su se odnosile na gospodarsku suradnju s Hrvatima izvan Republike Hrvatske (Godišnja konferencija Udruženja američko-hrvatskih profesionalaca (ACAP) u Las Vegasu, 10. konferencija Meeting G2 pod nazivom “Desetljeće poslovnog povezivanja” u Zagrebu i dr.).

Nastavljen je proces razvoja i uspostave produkcijske inačice Registra hrvatskih subjekata izvan Republike Hrvatske kao digitalne baze podataka i komunikacijske mreže pod nazivom Cropoint, koji je u svojoj završnoj fazi.

Ostvarena je suradnja i s hrvatskim poduzetnicima i gospodarskim udrugama izvan Republike Hrvatske te s poduzetnicima i udrugama u Republici Hrvatskoj. Kao i proteklih godina, i tijekom 2024. godine nastavili su se kontinuirano prikupljati i ažurirati podaci o organizacijama Hrvata izvan Republike Hrvatske za internu uporabu.

6. SAVJET VLADE REPUBLIKE HRVATSKE ZA HRVATE IZVAN REPUBLIKE HRVATSKE

Savjet Vlade Republike Hrvatske za Hrvate izvan Republike Hrvatske (dalje u tekstu: Savjet) osnovan je sukladno odredbama članka 17. Zakona o odnosima Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske („Narodne Novine“ br. 124/11, 16/12), kao savjetodavno tijelo Vlade Republike Hrvatske koje pruža pomoć Vladi Republike Hrvatske u kreiranju i provedbi politike, aktivnosti i programa u odnosu na Hrvate izvan Republike Hrvatske te je jedan od Zakonom propisanih nositelja suradnje s Hrvatima izvan Republike Hrvatske.

Savjet čini 55 imenovanih članova, predstavnika Hrvata izvan Republike Hrvatske te članovi po položaju. Imenovane članove Savjeta imenuje Vlada Republike Hrvatske na prijedlog hrvatskih zajednica iz država iz kojih dolaze na mandat od četiri godine i to: 9 članova predstavnika Hrvata iz Bosne i Hercegovine od kojih jedan predstavnik Katoličke crkve iz Bosne i Hercegovine, 17 članova predstavnika hrvatske nacionalne manjine i 29 članova predstavnika hrvatskog iseljništva/dijaspore. Članovi Savjeta po položaju su predstavnici državnih tijela i institucija, Katoličke crkve i organizacija civilnoga društva.

Savjet se sastaje najmanje jednom godišnje u Republici Hrvatskoj ili na drugi odgovarajući način i redovito raspravlja o provedbi Strategije i Zakona o odnosima Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske i drugim pitanjima od interesa za Hrvate izvan Republike Hrvatske.

Treća sjednica trećeg saziva Savjeta održana je od 27. do 29. studenoga 2024. godine u Zagrebu.

S obzirom na pitanja od izuzetne važnosti za Hrvate izvan Republike Hrvatske, ovogodišnja sjednica Savjeta bila je organizirana prema tematskim panelima kako slijedi:

1. Institucionalni odnosi Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske
2. Očuvanje identiteta hrvatskih iseljenika i povratak u domovinu
3. Prava, status i položaj hrvatske nacionalne manjine
4. Hrvati u Bosni i Hercegovini - predvodnici europskog puta Bosne i Hercegovine

Svatom panelu slijedila je rasprava na spomenute teme te su doneseni konkretni Zaključci, a sjednica Savjeta ujedno je bila i prilika za razmotriti sve što je do sada učinjeno i što je potrebno učiniti za još jače povezivanje i jačanje odnosa hrvatskog naroda izvan Republike Hrvatske s domovinom.

I ova sjednica Savjeta potvrdila je zajedništvo svih Hrvata, kako onih u Republici Hrvatskoj tako i onih izvan Republike Hrvatske, koje je presudno za očuvanje nacionalnog identiteta i jačanje svijesti o nedjeljivosti hrvatskog naroda bez obzira na zemljopisne granice. Ostvareni pomaci i iskoraci u odnosima Republike Hrvatske i Hrvata i njihovih potomaka učinjeni su zahvaljujući ovoj Vladi te se nastavlja izgradnja međusobnog povjerenja u interesu zajedničkog napretka.

7. OSTALE ISTAKNUTE AKTIVNOSTI

7.1. HRVATI U BOSNI I HERCEGOVINI

Ulaganja Republike Hrvatske putem projekata i programa od interesa za bosansko-hercegovačke Hrvate, istodobno su i ulaganja u cijelu Bosnu i Hercegovinu, doprinose cjelokupnom boljitku zemlje, gdje su Hrvati neodvojivi i konstitutivni dio. Središnji državni ured provodi četiri programa potpore kojima jača položaj Hrvata u Bosni i Hercegovini. To su:

- **Program potpore Hrvatima u BiH** - *Financiranje obrazovnih, znanstvenih, kulturnih, zdravstvenih, poljoprivrednih i ostalih programa i projekata od interesa za hrvatski narod u BiH – detaljnije u dijelu Izvješća o programima*
- **Program financiranja posebnih potreba i projekata od interesa za Hrvate izvan Republike Hrvatske** – *detaljnije u dijelu Izvješća o programima*
- **Program stipendiranja studenata** – *detaljnije u dijelu Izvješća o programima*
- **Projekti od strateškog značaja za Hrvate izvan Republike Hrvatske** – nastavak potpore Sveučilištu u Mostaru i Hrvatskom narodnom kazalištu u Mostaru za projekt „Potpora radu Hrvatskog narodnog kazališta u Mostaru“ te potpora projektima „Obnova Katoličkog školskog centra Petar Barbarić u Travniku“ i „Potpora radu Radiotelevizije Herceg-Bosne“. Odlukom Vlade RH iz ožujka 2024. **proglašeni su projektima od strateškog značaja** za Hrvate izvan Republike Hrvatske: „Temelj za ostanak Hrvata u Fojnici i Bosni i Hercegovini – izgradnja osnovne škole s predškolskom ustanovom i sportskom dvoranom u Fojnici“, „Dogradnja i opremanje Hrvatske bolnice Dr. fra Mato Nikolić – dvije lamele“ te „Obnova Gimnazije fra Dominika Mandića Široki Brijeg, dok su odlukom Vlade RH iz srpnja 2024. projektima od strateškog značaja za Hrvate izvan Republike Hrvatske proglašeni: „Potpora projektima Banjalučke biskupije“ „Memorijalni centar Groblje Mira na Bilama“, a odlukom Vlade RH iz listopada 2024. od strateškog značaja za Hrvate izvan Republike Hrvatske proglašeni: „Potpora poboljšanju standarda studenata u Sarajevu“, „Oživljavanje povijesne i kulturne baštine hrvatskog naroda u Brčko Distriktu“ te „Potpora radu Županijske bolnice (Dr. fra Mihovil Sučić) Livno. – *detaljnije u dijelu Izvješća o programima.*

Uz konkretne programe koje provodi, Središnji državni ured je u svakodnevnoj komunikaciji i uspješno ostvaruje suradnju s političkim predstavnicima Hrvata na svim razinama vlasti u Bosni i Hercegovini, s brojnim udrugama i udruženjima koji djeluju u Bosni i Hercegovini, ali i izvan nje, te institucijama i ustanovama iz područja kulture, znanosti i obrazovanja.

Isto tako, kako bi adekvatno i učinkovito rješavali poteškoće i probleme s kojima se suočavaju Hrvati u Bosni i Hercegovini – Središnji državni ured je pojačao suradnju s resornim institucijama u Republici Hrvatskoj: Ministarstvom vanjskih i europskih poslova, Ministarstvom regionalnog razvoja fondova Europske unije, Ministarstvom kulture i medija te Ministarstvom znanosti i obrazovanja.

Središnji državni ured aktivno je sudjelovao i u aktivnostima drugih resornih institucija koje provode programe za Hrvate u Bosni i Hercegovini. Predstavnici Središnjeg državnog ureda kao članovi povjerenstava sudjelovali su u donošenju prijedloga odluka temeljem raspisanih Javnih natječaja Ministarstva prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine (Uprava za stambeno zbrinjavanje) i Ministarstva regionalnog razvoja i fondova Europske unije.

Kao središnje tijelo nadležno za područje odnosa Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske, Središnji državni ured je tijekom 2024. godine sudjelovao i u drugim, za Hrvate u Bosni i Hercegovini, bitnim događanjima koja su inicirala druga tijela i institucije iz Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine.

Tijekom 2024. godine, u cilju detektiranja aktualnih problema i izazova s kojima se susreću Hrvati u Bosni i Hercegovini, državni tajnik i predstavnici Središnjeg državnog ureda u više navrata posjetili su dijelove Bosne i Hercegovine gdje žive Hrvati: Orašje, Livno, Ljubuški, Mostar, Kiseljak, Nova Bila, Vitez, Gornji Vakuf-Uskoplje, Banja Luka, Tuzla, Konjic, Stolac, Grude, Bugojno, Široki Brijeg, Posušje, Čitluk, Fojnica, Jajce, Busovača, Prozor-Rama, Teslić, Usora, Tomislavgrad, Kupres, Čapljina, Žepče, Odžak, Ravno.

Prilog 6.: Popis pokroviteljstava te prisustvovanja događanjima Hrvata u Bosni i Hercegovini u 2024. godini

7.2. HRVATSKA NACIONALNA MANJINA

Republika Hrvatska ima sklopljene bilateralne sporazume o obostranoj zaštiti nacionalnih manjina s Mađarskom (1995.), Republikom Srbijom (2004.), Republikom Sjevernom Makedonijom (2007.) i Crnom Gorom (2009.), a s ciljem praćenja provedbe sporazuma osnovani su međuvladini mješoviti odbori za zaštitu nacionalnih manjina (dalje u tekstu: MMO). Članovi MMO-a imenovani su od Vlade Republike Hrvatske i vlada država s kojima Republika Hrvatska ima sklopljene sporazume, a čine ih predstavnici nacionalnih manjina i predstavnici nadležnih državnih tijela (kultura, obrazovanje, unutarnji poslovi, pravosuđe, uprava i dr.). S hrvatske je strane Središnji državni ured nositelj poslova u vezi priprema i održavanja sjednica MMO-a za zaštitu nacionalnih manjina, a supredsjedatelj svih MMO-a je državni tajnik Središnjeg državnog ureda. Radom u okviru MMO-a nastoji se unaprijediti razina pravne zaštite te očuvati i razvijati nacionalni identitet hrvatske nacionalne manjine u Mađarskoj, Republici Srbiji, Republici Sjevernoj Makedoniji i Crnoj Gori, kao i mađarske, srpske, makedonske i crnogorske nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj.

Tijekom 2024. godine pojačane su aktivnosti u vezi s priprema za održavanje 17. sjednice MMO-a između Republike Hrvatske i Mađarske te je njezino održavanje planirano u prvoj polovici 2025. godine. Prethodna, 16. sjednica, uspješno je održana 7. prosinca 2022. u Budimpešti.

Šesta sjednica Međuvladinog mješovitog odbora s Republikom Sjevernom Makedonijom održana je u listopadu 2023. godine, a održavanje 7. sjednice predviđeno je u 2025. godini. U međuvremenu su članovi obaju MMO-a u stalnoj komunikaciji.

Nakon višegodišnjeg izostanka imenovanja predsjedatelja srbijanskog dijela MMO-a (od parlamentarnih izbora 2020. godine) te time nepostojanja sugovornika s kojima bi se održala komunikacija i razvijala suradnja, koncem 2024. godine imenovana je nova predsjedateljica srbijanskog dijela MMO-a čime su stvoreni uvjeti za početak priprema za održavanje 9. sjednice. Hrvatska strana inicirala je i predložila neformalni sastanak dvoje supredsjedatelja s ciljem dogovora i usuglašavanja oko početka priprema za održavanje 9. sjednice, važne za nastavak rada MMO-a.

Nakon parlamentarnih izbora u Crnoj Gori, održanih 2020. godine, nema službene informacije o imenovanju novog supredsjedatelja MMO-a te i dalje ne postoje sugovornici s kojima bi se mogla održavati komunikacija i razvijati suradnja u okviru MMO-a.

Vlada Republike Hrvatske je na prijedlog Središnjeg državnog ureda te na temelju Operativnih programa za nacionalne manjine za razdoblje 2017. – 2020. (aktivnost 5.1.1.) na sjednici održanoj 14. svibnja 2020. donijela Odluku o pokretanju postupka za sklapanje Sporazuma između Republike Hrvatske i Češke Republike o zaštiti hrvatske nacionalne manjine u Češkoj Republici i češke nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj. Dana 23. lipnja 2022. održan je sastanak izaslanstava Republike Hrvatske i Češke Republike u vezi hrvatskoga prijedloga za sklapanje Sporazuma o obostranoj zaštiti nacionalnih manjina, na kojemu je češka strana iznijela stav da nisu spremni na sklapanje pravno obvezujućeg sporazuma o obostranoj zaštiti manjina zbog kompliciranog unutarnjeg pravnog sustava i zbog mogućih budućih zahtjeva drugih 13 nacionalnih manjina koje žive u Češkoj, ali da bi rado s Republikom Hrvatskom potpisali deklaraciju ili memorandum o razumijevanju. Hrvatska strana zaprimila je prijedlog predmetne Deklaracije/Izjave te su se i tijekom 2024. nastavile konzultacije nadležnih državnih tijela.

Autohtone hrvatske manjinske zajednice imaju na određen način uređen status i položaj u državama u kojima žive, s iznimkom Republike Bugarske i Republike Slovenije. Budući da u Republici Sloveniji živi veliki broj naših sunarodnjaka, pretpostavlja se oko 50.000, radi poduzimanja sustavnih i koordiniranih aktivnosti institucija Republike Hrvatske i hrvatske zajednice u Sloveniji s ciljem poboljšanja položaja i definiranja statusa Hrvata koji žive u Sloveniji, Središnji državni ured je 2018. godine osnovao Povjerenstvo za pitanje statusa Hrvata u Republici Sloveniji. Povjerenstvo je u 2018. i 2019. godini održalo sveukupno pet sjednica, a njegove aktivnosti bile su vidljive u slovenskoj javnosti te je time dana snažna potpora Republike Hrvatske sunarodnjacima koji žive u Republici Sloveniji. U 2021. godini održana je šesta sjednica Povjerenstva na kojoj je istaknuta pozitivna činjenica poboljšanja političkih odnosa između Republike Hrvatske i Republike Slovenije. Na kraju sjednice dogovorene su konkretne aktivnosti te je s time u vezi pripremljen i usvojen Akcijski plan Povjerenstva za pitanje statusa Hrvata u Republici Sloveniji za 2022. i 2023. godinu. U ožujku 2023. održana je sedma sjednica Povjerenstva na kojoj je ponovno istaknut nastavak dobrih bilateralnih odnosa između dviju država te je naglašeno da sada nema prepreka za usvajanje Deklaracije o statusu i položaju hrvatske nacionalne manjine u Republici Sloveniji. Održavanje osme sjednice Povjerenstva planira se održati u prvoj polovici 2025. godine.

Središnji državni ured je u 2024. godini nastavio s pružanjem potpore pripadnicima hrvatske nacionalne manjine s ciljem osnaživanja manjinskih zajednica te su održani i mnogobrojni sastanci i susreti s pripadnicima hrvatske nacionalne manjine.

U prostorijama Središnjeg državnog ureda 16. veljače 2024. državni tajnik Zvonko Milas održao je s predsjednikom Hrvatskog nacionalnog vijeća u Republici Srbiji Jasnom Vojnić i njezinim suradnicima sastanak na kojem se razgovaralo o planovima i aktivnostima hrvatske zajednice u Republici Srbiji. Na sastanku je predsjednica Vojnić predstavila projekt „*Gradi mlin gdje je voda – 7 Matica*“, kojim je obuhvaćena izgradnja, obnova i preuređenje sedam objekata u mjestima u kojima Hrvati u Republici Srbiji žive u značajnijem broju. Kasnije, 21. ožujka 2024. u Hrvatskom domu – Matici u Subotici državni tajnik Milas i predsjednica Vojnić potpisali su ugovor za taj strateški projekt koji financira Vlada Republike Hrvatske.

Istoga dana, 16. veljače 2024., državni tajnik održao je sastanak s predsjednikom Hrvatskog nacionalnog vijeća Crne Gore Zvonimirom Dekovićem. Uz predsjednika Dekovića, na sastanku su sudjelovali i generalna konzulica Republike Hrvatske u Kotoru Jasminka Lončarević i predsjednik Hrvatske građanske inicijative i zastupnik u Skupštini Crne Gore Adrijan Vuksanović.

Državni tajnik održao je 12. prosinca 2024. sastanak s novim predsjednikom Hrvatskog kulturnog društva u Gradišću, Jožijem Buranićem koji je tom prigodom predstavio planove i predstojeće aktivnosti Društva. Uz navedene, tijekom 2024. godine, održani su sastanci s Petrom Hateganom, predsjednikom Demokratskog saveza Hrvata u Rumunjskoj, Rumenom Bojadžijevim, predsjednikom Udruge *Stjepan Jurinić* iz Bugarske te drugim predstavnicima institucija i udruga hrvatske nacionalne manjine na kojima se razgovaralo o inicijativama i aktivnostima kojima je cilj osnažiti hrvatsku manjinsku zajednicu u ostvarivanju manjinskih prava, jačanju hrvatskih udruga, ustanova i organizacija koje zadovoljavaju i unapređuju opće javne potrebe hrvatske manjinske zajednice.

Prilog 7.: Popis pokroviteljstava te prisustvovanja događanjima hrvatske nacionalne manjine u 2024. godini

Godišnje izvješće o provedbi Strategije i Zakona o odnosima Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske za 2024.

7.3. HRVATI U ISELJENIŠTVU

I u 2024. godini Središnji je državni ured s ciljem pravovremenog prepoznavanja kako potreba tako i izazova hrvatskih iseljenika u prekontinentalnim i europskim državama te unaprjeđenja ostvarivanja prava na njegovanje hrvatskog kulturnog identiteta, nastavio s održavanjem komunikacije s hrvatskim iseljeničkim zajednicama i diplomatsko-konzularnim predstavništvima Republike Hrvatske u svijetu. Nastavljena je i komunikacija s diplomatsko-konzularnim predstavništvima stranih država u Republici Hrvatskoj u kojima živi hrvatsko iseljeničtvo.

Posebna pažnja i nadalje je posvećena osnaživanju odnosa Republike Hrvatske kao matične domovine i hrvatskih iseljenika koje se nastoji motivirati za povratak u Republiku Hrvatsku.

Državni tajnik Zvonko Milas boravio je od 22. do 24. studenog u Kraljevini Švedskoj gdje je sudjelovao na 60. obljetnici Hrvatskog društva "Velebit", koje je primjer očuvanja hrvatskog identiteta i u najtežim okolnostima te je održao sastanke i susrete s Hrvatima koji žive u toj zemlji.

Međunarodna znanstvena konferencija *Heritage and New Horizons: Croatia and Croatians in a Global Context Conference* organizirana je povodom obilježavanja 40 godina Centra hrvatskih studija od 8. do 11. veljače 2024., na Macquarie Sveučilištu u Sydneyju, Australija. Na konferenciji su izložene teme koje povezuju hrvatski jezik, književnost, kulturu i tradiciju. Tijekom boravka u Sydneyju, predstavnici Središnjeg državnog ureda održali su sastanke s predstavnicima udruga iz drugih država i gradova, kao i s članom Savjeta Vlade Republike Hrvatske za Hrvate izvan Republike Hrvatske. Također su održana predavanja o programima i projektima koje provodi Središnji ured s naglaskom na programe usmjerene na privlačenje studenata i olakšavanje povratka u Republiku Hrvatsku.

Predstavnici Središnjeg državnog ureda prisustvovali su na Međunarodnoj konferenciji: „Napredak žena. Napredak ekonomije. Ostvari potencijal“ i dodjeli nagrada „Utjecajne hrvatske žene“ i „Buduće liderice“ koja je održana 8. ožujka 2024. u Zagrebu. Mreža hrvatskih žena i nagrada „Utjecajne hrvatske žene“ prepoznaje i povezuje ugledne žene hrvatskoga podrijetla diljem svijeta kako bi njihova postignuća i uspjesi nadahnuli mlađe generacije i pomogli im u ostvarenju njihovog potencijala.

Obilježavanje 50. godišnjice osnutka Hrvatskog kulturnog centra u Chicagu održano je 28. rujna 2024. na kojem je sudjelovalo petstotinjak Hrvata iz dijaspore. Predstavnici Središnjeg državnog ureda posjetili su Hrvatski etnički institut, koji od 1975. vode franjevci u samostanu u Chicagu. Hrvatski etnički institut svojevrsni je arhiv koji čuva brojnu građu hrvatskih iseljeničkih zajednica i pojedinaca. Središnji državni ured za Hrvate financira projekt digitalizacije građe Hrvatskog etničkog instituta, čiji fond broji gotovo 800.000 jedinstvenih dokumenata vezanih uz Hrvate u SAD-u i Kanadi. Projekt je uvršten na Popis projekata od strateškog značaja za Hrvate izvan Republike Hrvatske.

6. listopada 2024. u Rimu je održan 4. Internacionalni Festival Folklor CroETno u organizaciji udruge "Jedna Musika" iz Kruča (Acquaviva Collecroce) i "Hrvatsko-talijanski mozaik Rim". Nastupima hrvatskih folklornih skupina prikazane su tradicija i običaji te očuvanje i

promoviranje hrvatske kulturne baštine, odnosno kulturnog identiteta Hrvatske, posebice među mladima. Tijekom boravka u Rimu, predstavnici Središnjeg državnog ureda održali su sastanke s predstavnicima folklornih skupina iz drugih država, kao i s članovima Savjeta Vlade Republike Hrvatske za Hrvate izvan Republike Hrvatske Antonellom D'Antuono i Ivanom Milinom.

Predstavnici Središnjeg državnog ureda prisustvovali su proslavi 40. obljetnice NK Croatia Heilbronn, 28. rujna 2024. Hrvatski nogometni klub „Croatia Heilbronn“ mjesto je gdje se kroz sport njeguje hrvatski identitet, hrvatski jezik, kultura i zajedništvo, ali i ono najvažnije – gdje se s generacije na generaciju prenosi ljubav prema domovini.

Središnji državni ured bio je pokrovitelj poslovne konferencije MEETING G2 koja se održala od 14. do 16. studenog 2024. u Zagrebu. Na jubilarnoj 10. konferenciji Meeting G2 pod nazivom “Desetljeće poslovnog povezivanja” koja povezuje domovinsku i iseljenu Hrvatsku, okupilo se 260 sudionika iz 15 zemalja sa svih strana svijeta.

Državni tajnik Milas 30. studenog 2024. sudjelovao je na Slavonskoj večeri u Berlinu, u organizaciji Berlinskog magazina, koja je okupila više od 500 Hrvata.

U Stuttgartu, 2. i 3. prosinca 2024., državni tajnik Zvonko Milas održao je i sastanak s franjevcima hrvatskih katoličkih misija koje djeluju na području Baden-Württemberga, na kojem se raspravljalo o pastoralnom radu s hrvatskom zajednicom, a nakon čega je posjetio nogometni klub "Croatia Stuttgart" i održao sastanak s njegovim vodstvom. U prostoru Generalnog konzulata RH u Stuttgartu održan je i sastanak s predstavnicima svih udruga koje djeluju na tom konzularnom području.

Prilog 8.: Popis pokroviteljstva te prisustvovanja događanjima hrvatskog iseljništva u 2024. godini

7.4. INFORMIRANJE HRVATA IZVAN REPUBLIKE HRVATSKE

Temeljem Ugovora između Hrvatske radiotelevizije (HRT) i Vlade RH za razdoblje od 1. siječnja 2023. do 31. prosinca 2027., kao i Sporazuma o provedbi programskih obveza za Hrvate izvan RH za 2024. sklopljenog između Hrvatske radiotelevizije i Ureda, financijski se podupire proizvodnja programskog sadržaja namijenjenog Hrvatima izvan RH te međunarodnoj javnosti.

Tijekom 2024. zadržan je pozitivan trend proizvodnje radijskog, televizijskog i multimedijalnog programskog sadržaja čime se doprinosi boljem informiranju Hrvata diljem svijeta, stvaranju pozitivne slike o RH te promicanju hrvatske kulturne, tradicijske, prirodne i turističke posebnosti. HRT je tijekom cijelog izvještajnog razdoblja njegovala, poticala, proizvodila, razvijala i/ili suproizvodila različite oblike domaćeg audio i audiovizualnog i multimedijskog stvaralaštva čime su ostvarene sve programske obveze.

Međunarodni radijski kanal *Glas Hrvatske*, osim emisija iz redovite produkcije svih radijskih kanala Hrvatskog radija koje su posebno zanimljive Hrvatima izvan domovine po svojim informativnim, dokumentarnim, sportskim, obrazovnim, kulturnim i drugim sadržajima, tijekom cijelog izvještajnog razdoblja dnevno je emitirao informativne emisije na engleskom, španjolskom i njemačkom jeziku putem kojih se izvještavalo o svim bitnim događajima u RH, promičući hrvatske kulturne, turističke, znanstvene, sportske, umjetničke i druge vrijednosti od značaja i za međunarodnu javnost. Glavni ciljevi radijskih emisija su povezivanje iseljene i domovinske Hrvatske, praćenje života Hrvata u BiH, hrvatskog iseljeničtva te hrvatske nacionalne manjine u europskim državama, a kroz emisije je omogućeno javljanje Hrvata iz svih dijelova svijeta te se poticala suradnja putem *online* platformi u čemu je radijski kanal u sprezi s vlastitom mrežnom stranicom ostvario zapažene rezultate.

Ukupno je tako tijekom 2024. na hrvatskom, engleskom, španjolskom i njemačkom emitirano 2.345 emisija. Redovito je emitirana središnja tjedna cjelovečernja emisija četvrtkom *Hrvatima izvan domovine* koja se istovremeno emitira na *Glasu Hrvatske* i Prvom programu Hrvatskoga radija. Od siječnja je pokrenuta emisija *Globalna Hrvatska* u trajanju od 50 minuta kao tjedni pregled najznačajnijih događaja o Hrvatima izvan RH i projektima koji povezuju domovinsku i iseljenu Hrvatsku, umjesto dotadašnje emisije uživo koja se emitirala od ponedjeljka do petka. Uz ukidanje dnevnih vijesti na njemačkom jeziku i novokoncipiranu emisiju *Globalna Hrvatska*, stvoren je financijski prostor u okviru godišnjeg plana proizvodnje za pokretanje novih atraktivnih kratkih formi kao što su *Tjedne kronike* (najvažniji tjedni događaji u Hrvatskoj) u trajanju deset minuta, na hrvatskom, engleskom (*This Week's Highlights*), njemačkom (*Wochenchronik*) i španjolskom jeziku (*Cronica semanal*) te sportske tjedne kronike o događajima u hrvatskom sportu na stranim jezicima, istog trajanja (*Sports Review*, *Sportblick*, *Panorama deportivo*). Sve emisije imaju svoj prostor na *web* portalu.

Nastavljena je proizvodnja i emitiranje emisija: *Ovdje Hrvatska, a tko je tamo?* – emisija o životu hrvatskog iseljeničtva i njihovih potomaka, *Na valovima staroga kraja* – emisija koja prati život hrvatskih manjina u susjednim zemljama, *Živjeti put nade* – religijska emisija koja prati hrvatsku inozemnu pastvu, *Gost Glasa Hrvatske* – intervjui s uglednim osobama iz javnog

života, *Doma je najbolje* – s temama iz obiteljskog i društvenog života te aktualne reportaže iz malih mjesta diljem Dalmacije.

Tijekom 2024. HRT je, pored izbora emisija vlastite produkcije iz drugih televizijskih programskih kanala HTV-a, u okviru Samostalnog odjela Programa za Hrvate izvan RH, nastavio s proizvodnjom i emitiranjem televizijskih emisija namijenjenih informiranju hrvatskih zajednica u svijetu, hrvatske nacionalne manjine u 12 europskih država, Hrvata u BiH te međunarodne javnosti. Ciljanoj publici su tako prikazivane zanimljive teme iz njihova života, dokumentarni filmovi o Hrvatima izvan RH te vijesti na stranim jezicima (engleski, njemački i španjolski) vodeći računa o pokrivanju svih vremenskih zona te ponavljajući određene sadržaje tijekom dana.

Proizvedena je i emitirana ukupno 51 televizijska tjedna emisija *Globalna Hrvatska* čije trajanje iznosi 40 minuta po svakoj emisiji. Emisija se tijekom cijelog izvještajnog razdoblja emitirala na HRT - HTV2, te reprizirala na HRT – HTV4 i HRT *International*. Tjedna emisija *Pogled preko granice*, u kojoj se obrađuju najvažniji politički događaji za predstavnike hrvatskog naroda u BiH te zanimljive reportaže iz njihova svakodnevnog života, proizvedena je u skladu s planiranim obvezama za 2024. Ukupno je emitirano 37 emisija čije trajanje iznosi 25 minuta po emisiji, a emitirana je na HRT - HTV2, te reprizirana na HRT – HTV4 i HRTInt. Također, emitirano je 37 tjednih emisija *Glas domovine* u trajanju od 25 minuta, a emisije se prikazuju premijerno na HRT-HTV 2, a repriziraju na HRT-HTV 4 i HRTInt.

Tijekom 2024. nastavljeno je emitiranje 20 serijala o hrvatskoj nacionalnoj manjini koja živi u 12 europskih država, čija je produkcija i proizvodnja započela 2022. Nastavljena je proizvodnja odnosno emitiranje dokumentarnih sadržaja *Hrvatska moj izbor* i *Otkrivamo Hrvatsku* u kojima se na zanimljiv dokumentaristički način afirmiraju povratnici u Hrvatsku ili stranci koji su u Hrvatskoj pronašli novi dom, ali i javnosti manje poznata mala mjesta, zanimljiva u kontekstu veza s iseljeništvom. Pored njih, vrijedi istaknuti i serijal *Moj put* (serijal koji donosi inspirativne priče o zanimljivim, mladim ljudima koji žive u zemljama Europske unije i doprinose boljoj slici Hrvatske u svijetu), *Moja priča* (novi programski sadržaj kojeg čini izbor reportaža iz emisije *Globalna Hrvatska*, a koje su svojom zanimljivošću zavrijedile reinterpetaciju u dokumentarnom izdanju), *Hrvatska manjina u Mađarskoj*, *Hrvatska zajednica u Peruu*, *Hrvati u BiH – nematerijalna kulturna baština*. Svi dokumentarni sadržaji Programa za Hrvate izvan RH emitiraju se i na međunarodnom kanalu HRTi u dinamici svakih 8 sati, u skladu s vremenskim zonama. Također se mogu gledati diljem svijeta i na internetskoj platformi *Glas Hrvatske*.

Na web stranicama četverojezičnog web portala *Glas Hrvatske*, svakodnevno se mogu pogledati i preslušati audio i video sadržaji, a većina radijskih emisija na hrvatskom jeziku je emitirana u *podcast* obliku, na kojem su emitirani i tematski *podcasti* na stranim jezicima: na engleskom - sport, na njemačkom – mladi i gospodarstvo, na španjolskom – povratak u Hrvatsku. Sve radijske emisije redovito se objavljuju na mrežnom portalu, kao i televizijske emisije *Pogled preko granice* i *Globalna Hrvatska* (dostupna i na posebnom *YouTube* kanalu), dio sadržaja iz dokumentarnih serijala u produkciji SO Program za Hrvate izvan RH te nekoliko kolumni. Od 2024. na mrežnom portalu su dostupne nove radijske emisije na četiri jezika: *Tjedna kronika/This Week's Highlights/Wochenchronik/Cronica semanal* te tjedni sportski pregledi: *Sports Review/Sportblick/Panorama deportivo*.

Mrežni portal *Glas Hrvatske* osnovna je platforma emitiranja Međunarodnog radijskog programskog kanala te se redovito koristi za promidžbu vlastitih emisija, što se dodatno pojačava i promidžbom na društvenim mrežama. Izdvojeni članci nastali na temelju sadržaja radijskih i televizijskih emisija objavljuju se na mrežnom portalu uz tonske i video isječke te popratne fotografije. Sve društvene mreže (*Facebook*, *X*, *Instagram*) su koordinirane radi jednostavnijeg širenja objava i širenja mreže pratitelja.

Posebna pozornost na *web* portalu poklanja se interaktivnosti, tj. izravnom komuniciranju s korisnicima koji sve više šalju vlastite informacije, fotografije, kratka videa čime se zajednički pridonosi umrežavanju domovinske i iseljene Hrvatske u realnom vremenu. Tome znatno pridonosi i kontinuirano povećanje aktivnosti na društvenim mrežama kao i multimedijски pristup sadržaju. Tijekom ovog izvještajnog razdoblja, zabilježen je kontinuirani rast aktivnosti i kvalitete sadržaja na društvenim mrežama *Glasa Hrvatske*, uz istodoban razvoj interakcije s korisnicima.

Primjetan je porast broja korisnika te postotak stalnih posjetitelja ove medijske platforme. Posebno je važno istaknuti višejezičnosti i portala i društvenih mreža, što se pokazalo ključnim u angažmanu španjolskog govornog područja, gdje su potomci Hrvata izrazito aktivni. Osim tekstova, redovito su objavljivani i audio i video zapisi, omogućujući i na taj način interaktivnost s radijskim programom *Glasa Hrvatske*. U sklopu Programa za Hrvate izvan RH, sve važne informacije su i kroz 2024. objedinjene na jednom mjestu te je nastavljeno sa širenjem svog utjecaja među Hrvatima izvan RH i njihovim potomcima, pružajući aktualnosti na četiri jezika. Također, redovito su objavljivani blogovi i kolumne na hrvatskom i njemačkom jeziku. Porast broja posjetitelja i pratitelja na pripadajućim društvenim mrežama potvrđuje opravdanost multimedijskog pristupa tematici Hrvata izvan RH te potrebu povezivanja tradicionalnih medija s *web* stranicama i društvenim mrežama koje su češći izbor mlađih generacija.

Osim proizvodnje programskog sadržaja namijenjenog Hrvatima izvan RH i međunarodnoj javnosti, koji se temelji na Ugovoru između HRT-a i Vlade RH, Ured svoj rad i djelovanje kontinuirano i transparentno pozicionira u javnosti pružanjem informacija cjelokupnoj javnosti u RH i izvan RH, kako putem medija, tako i putem drugih kanala za informiranje. Javnost se o svim važnim temama, organiziranim aktivnostima te ceremonijalnim i protokolarnim događajima informira i putem službenih mrežnih stranica te društvene mreže *Facebook*.

Na mrežnim stranicama Ureda tijekom 2024. zabilježeno je podizanje 224 objave dok je na društvenoj mreži *Facebook* zabilježeno ukupno 186 objava. Time je, pored proizvodnje programskog sadržaja za Hrvate izvan RH na javnim medijima, dan doprinos Ureda u cilju ostvarenja veće vidljivosti i informiranja Hrvata izvan RH kao i javnosti u RH o svim važnim temama i aktualnostima iz područja odnosa RH s Hrvatima izvan RH. Prema dostupnim analitičkim podacima *media monitoringa* tijekom 2024., u sve četiri vrste medija (radio, televizija, *web* portali i tiskovine) u RH i izvan RH ostvareno je ukupno 7.768 objava koje se tiču odnosa RH prema Hrvatima izvan RH.

8. FINANCIJSKI POKAZATELJI

Hrvatski sabor donio je na sjednici 30. studenoga 2023. godine Državni proračun Republike Hrvatske za 2024. godinu i projekcije za 2025. i 2026. godinu (Narodne novine, broj 149/23 od 14. prosinca 2023. godine) kojim su Središnjem državnom uredu osigurana sredstva u iznosu od 26.409.197 eura što predstavlja povećanje od 20% u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje. Od toga, 24.360.000 eura odnosilo se na sredstva osigurana iz Općih prihoda i primitaka (izvor 11), 2.024.197 eura odnosilo se na sredstva osigurana iz Prihoda od igara na sreću (izvor 41), a 25.000 eura odnosilo se na Ostale prihode za posebne namjene (izvor 43).

Nakon usvojenih Izmjena i dopuna Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2024. godinu (u listopadu) te provedenih preraspodjela i ušteda, Središnji državni ured u 2024. godini raspolagao je sa sredstvima u iznosu od 24.919.053 eura od čega: 23.294.053 eura iz Općih prihoda i primitaka (izvor 11), 1.595.000 eura Prihoda od igara na sreću (izvor 41) te 30.000 eura sredstava iz Ostalih prihoda za posebne namjene (izvor 43).

Ukupno utrošena sredstva po aktivnostima iznosila su 24.497.073,71 eura.

Prilog 9. Rekapitulacija troškova za razdoblje od 01.01. do 31.12.2024. godine

Prilog 10. Rekapitulacija utrošenih sredstava po aktivnostima za razdoblje od 01.01. do 31.12.2024. godine

Prilog 11. Izvješće o sredstvima i utrošku sredstava za razdoblje od 01.01. do 31.12.2024. godine

Prilog 12. Izvješće o sredstvima i utrošku sredstava od prihoda od igara na sreću za razdoblje od 01.01. do 31.12.2024. godine

Sukladno Zakonu o odnosima Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske, Središnji državni ured koordinira i nadzire aktivnosti između nadležnih ministarstava, drugih tijela državne uprave i ostalih nositelja suradnje Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske, te objedinjuje podatke o sredstvima i utrošku sredstava iz Državnog proračuna za Hrvate izvan Republike Hrvatske. U 2024. godini, u tu svrhu utrošeno je ukupno **113.728.370,72 eura** što je za 20% više nego u prethodnom izvještajnom razdoblju.

Prilog 13. Objedinjeno izvješće o sredstvima i utrošku sredstava za Hrvate izvan Republike Hrvatske u 2024. godini

9. INICIJATIVE I ISKORACI

9.1. PROGRAM POTPORE PROJEKTIMA OD STRATEŠKOG ZNAČAJA ZA HRVATE IZVAN REPUBLIKE HRVATSKE

Republika Hrvatska od 2017. godine pruža potporu programima od strateškog značaja za Hrvate izvan Republike Hrvatske, a od 2022. godine Središnji državni ured je otvorio i posebnu proračunsku aktivnost A862032 Program potpore projektima od strateškog značaja za Hrvate izvan Republike Hrvatske, kako bi istaknuo važnost i vidljivost sredstava koja se izdvajaju za tu namjenu.

Početkom 2022. godine Vlada Republike Hrvatske osnovala je Povjerenstvo za procjenu i utvrđivanje prijedloga projekata od strateškog značaja za Hrvate izvan Republike Hrvatske temeljem čijeg prijedloga donosi odluku o proglašenju projekata od strateškog značaja za Hrvate izvan Republike Hrvatske i pružanju financijske potpore.

Vlada Republike Hrvatske je tijekom 2023. godine odlukama o nastavku potpore projektima od strateškog značaja za Hrvate izvan Republike Hrvatske nastavljala pružati potporu projektima iz 2022. godine, a odlukama o proglašenju projekata od strateškog značaja za Hrvate izvan Republike Hrvatske pružala potporu novim projektima.

Tijekom 2024. godine Vlada Republike Hrvatske je na sjednicama održanim 8. ožujka, 25. srpnja i 31. listopada donijela Odluke o proglašenju projekata od strateškog značaja za Hrvate izvan Republike Hrvatske i Odluke o nastavku potpore projektima od strateškog značaja za Hrvate izvan Republike Hrvatske. Temeljem donesenih Odluka korisnicima su doznačena sredstva za provedbu projekata u iznosu od 7.500.000 eura što je 23,29% više nego u prethodnom izvještajnom razdoblju, a potpora je pružena sljedećim projektima od strateškog značaja:

Za projekte od strateškog značaja za Hrvate u BiH

- Potpora radu Sveučilišta u Mostaru	550.000,00 eura
- Potpora radu Hrvatskog narodnog kazališta u Mostaru	265.000,00 eura
- Obnova Katoličkog školskog centra „Petar Barbarić“ u Travniku	350.000,00 eura
- Temelj za ostanak Hrvata u Fojnici i Bosni i Hercegovini izgradnja osnovne škole s predškolskom ustanovom i sportskom dvoranom u Fojnici	500.000,00 eura
- Dogradnja i opremanje Hrvatske bolnice „Dr. fra Mato Nikolić“ - dvije lamele	500.000,00 eura
- Obnova Gimnazije fra Dominika Mandića Široki Brijeg	500.000,00 eura
- Potpora projektima Banjalučke biskupije	180.000,00 eura
- Memorijalni centar Groblje Mira na Bilama	350.000,00 eura
- Potpora radu Radiotelevizije Herceg-Bosne	750.000,00 eura
- Potpora poboljšanju standarda studenata u Sarajevu	500.000,00 eura
- Oživljavanje povijesne i kulturne baštine hrvatskog naroda u Brčko distriktu BiH	250.000,00 eura
- Potpora radu Županijske bolnice „Dr. fra Mihovil Sučić“ Livno	395.000,00 eura

Za projekte od strateškog značaja za hrvatsku nacionalnu manjinu

- Institucionalno osnaživanje hrvatske zajednice u Republici Srbiji	75.000,00 eura
- Potpora radu Hrvatskoga kazališta u Pečuhu	75.000,00 eura
- Potpora Radiju hrvatske nacionalne manjine – Radio Duxu, CG	75.000,00 eura
- Potpora Hrvatskim novinama iz Željeznog Gradi mlin gdje je voda – 7 Matica	50.000,00 eura 1.200.000,00 eura
- Domus Dimitrianum	330.000,00 eura
- Multimedijalni muzej Hrvata u Mađarskoj	235.000,00 eura
- Centar austrijskih narodnosti	100.000,00 eura
- Obnova i modernizacija školske zgrade dvojezične Rumunjsko-Hrvatske gimnazije u Karaševu	61.000,00 eura

Za projekte od strateškog značaja za Hrvate u iseljeništvu

- Susret Hrvata u Južnoj Americi, Urugvaj	59.000,00 eura
- Digitalizacija dokumenata i obnova prostora Hrvatskog etničkog instituta, Chicago	150.000,00 eura

9.2. LJETNA ŠKOLA DOMOVINA

Ljetna škola Domovina je iskustveno putovanje namijenjeno mladim pripadnicima hrvatskog iseljništva od 18 do 30 godina, tijekom kojeg se posjećuje i upoznaje hrvatska kulturna, povijesna, prirodna baština. Program je nastao u suorganizaciji Središnjeg državnog ureda i Udruženja hrvatsko – američkih stručnjaka – ACAP te je prvi puta izveden 2019. godine. Zbog pandemije koronavirusa bilo je onemogućeno održavanje programa u razdoblju od 2020. do 2022. godine. U 2024. godini u programu je sudjelovao 31 polaznik iz SAD-a, Australije, Argentine, Perua, Brazila, Čilea, Irske i Venezuele, a zajednička im je bila želja za snažnijim povezivanjem sa svojim hrvatskim podrijetlom i identitetom.

9.3. POSEBNA UPISNA KVOTA

Središnji državni ured je temeljem članka 60. Zakona, 2017. godine pokrenuo inicijativu kojom se studentima pripadnicima hrvatske nacionalne manjine i hrvatskog iseljništva omogućuje upis na hrvatska visoka učilišta bez obveze polaganja državne mature. Potpisani su sporazumi s hrvatskim visokim učilištima, koji od akademske godine 2018./2019. raspisuju natječaj za upis u posebnoj upisnoj kvoti. Temeljem potpisanih sporazuma u ak. god. 2024./2025. posebnu upisnu kvotu u okviru svojih sastavnica osigurali su Sveučilište u Zagrebu, Sveučilište u Splitu, Sveučilište u Rijeci, Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Sveučilište u Zadru, Sveučilište Jurja Dobrile u Puli, Sveučilište u Dubrovniku, Hrvatsko katoličko sveučilište, Sveučilište Sjever te Veleučilište *Lavoslav Ružička* u Vukovaru. Kako bi se olakšao upis studentima putem posebne upisne kvote, Središnji državni ured na svojoj službenoj mrežnoj stranici objavljuje informacije o dostupnim mjestima i drugim uvjetima za upis na prethodno spomenuta sveučilišta.

Uspješnost programa potvrđuje podatak da je putem njega dosad na hrvatska sveučilišta upisan 191 student iz 25 država, a u akademskoj godini 2024./2025. upisano je 57 studenata.

U okviru programa organiziraju se susreti studenata upisanih putem posebne upisne kvote s ciljem očuvanja hrvatskog nacionalnog identiteta među mladim pripadnicima hrvatske nacionalne manjine i hrvatskoga iseljeničtva. S tim je ciljem Ured u 2024. organizirao dva susreta studenata koji su sastojali od predavanja o sposobnostima i vještinama važnim za profesionalni razvoj i upoznavanja s hrvatskim kulturno-povijesnim znamenitostima. Prvi susret u 2024. godini održan je u svibnju u Osijeku, a drugi u listopadu u Poreču, Višnjanu i Motovunu.

9.4. PROJEKT PUTUJUĆA ŠKOLA

Projekt *Putujuća škola* uključuje radionice namijenjene djeci i mladima pripadnicima hrvatske nacionalne manjine u 12 europskih zemalja, kao i drugih hrvatskih zajednica u svijetu, i provodi se u suradnji Središnjega državnoga ureda i Hrvatske matice iseljenika. Osim temeljnoga cilja, učenja hrvatskoga jezika i kulture, ovim se programom ostvaruje i suradnja s mrežom hrvatskih škola, misija, udruga, društava, centara i drugih institucija izvan Republike Hrvatske na provedbi zajedničkih programa za djecu i mlade. Projekt se od 17. do 19. svibnja 2024. održao u Moliseu, u mjestima Mundimitar, Kruč, Filić i Tavela, a u jezičnoj, dramskoj i likovnoj radionici ukupno je sudjelovalo 47 djece.

10. OSTALE OBJEDNJENE AKTIVNOSTI ZA HRVATE IZVAN REPUBLIKE HRVATSKE

10.1. Hrvatska matica iseljenika

Hrvatska matica iseljenika (dalje u tekstu: HMI) proračunski je korisnik iz nadležnosti Središnjeg državnog ureda. HMI je utemeljena 1951. godine, te djeluje u skladu sa Zakonom o Hrvatskoj matici iseljenika (Narodne novine, broj 94/2018). Predmetnim zakonom HMI je definirana kao javna ustanova od interesa za Republiku Hrvatsku čija je djelatnost očuvanje i razvoj hrvatskog nacionalnog, jezičnog i kulturnog identiteta Hrvata izvan Republike Hrvatske.

U skladu sa Zakonom, HMI organizira i provodi kulturne, znanstvene, obrazovne, športske, nakladničke, informativne i ostale aktivnosti u Republici Hrvatskoj kao i u inozemstvu, izdaje časopise, knjige i druge publikacije te audio-vizualna djela, organizira kulturne, umjetničke i športske priredbe, ali i njeguje suradnju s Hrvatima izvan Republike Hrvatske.

Aktivnostima koje poduzima HMI s ciljem razvoja i poticanja projekata koji služe unaprjeđenju i razvoju suradnje i dijaloga s Hrvatima koji žive izvan domovine financiraju se sljedeći projekti:

- Mala škola hrvatskog jezika i kulture	21.210 eura;
- Ljetna i zimska škola hrvatskog folklor	36.612 eura;
- Eco Heritage Task Force	10.019 eura;
- Festival Hrvatske bratske zajednice u Zagrebu	18.775 eura;
- Sveučilišna škola hrvatskog jezika i kulture	5.326 eura;
- Forum hrvatskih manjina	4.927 eura;
- Cro etno festival	3.461 eura;
- Povijesna baština HMI Australija	3.697 eura;
- Hrvatski iseljenički kongres	2.638 eura;
- Kulturno vjerska baština Hrvata u BiH	4.296 eura;
- Večernjakova domovnica	2.514 eura;
- Promocija hrvatsko australskog filma Countryman	2.135 eura;
- Tamo gdje su moji korijeni	6.007 eura;
- Dani hrvatskih Bunjevaca u Splitu	8.982 eura;
- i mnogi drugi.	

HMI također provodi nakladnički program koji uključuje:

- časopis Matica	74.830 eura;
- Hrvatski iseljenički zbornik	10.193 eura;
- Projekt Hrvatske knjige izvan Hrvatske	3.791 eura;
- Tribina Hrvatske matice iseljenika	1.270 eura;
- Knjižni niz hrvatska književnost u Australiji	2.466 eura;
- WEB portal HMI - elektronički dnevnik Hrvatske matice iseljenika	616 eura.

U suradnji s Ministarstvom vanjskih i europskih poslova uspješno je proveden i projekt *Mala škola hrvatskog jezika i kulture* za djecu iz Janjeva.

Za sve projekte HMI izdvojila je ukupno 309.542 eura.

Godišnje izvješće o provedbi Strategije i Zakona o odnosima Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske za 2024.

10.2. Ministarstvo obrane

Ministarstvo obrane kontinuirano pruža potporu Hrvatima u Bosni i Hercegovini kroz razne oblike vojne izobrazbe i obuke (vojni studijski programi, vojne škole, obuku, funkcionalno osposobljavanje).

U 2024. godini na vojnim sveučilišnim studijskim programima „Vojno vođenje i upravljanje” i „Vojno inženjerstvo” Sveučilišta u Zagrebu i Hrvatskoga vojnog učilišta „Dr. Franjo Tuđman” školuje se 11 studenata — kadeta Hrvata iz Bosne i Hercegovine. Izobrazbu na slijedno-rastućim vojnim izobrazbama časnika i dočasnika i funkcionalnim izobrazbama u okviru Hrvatskoga vojnog učilišta „Dr. Franjo Tuđman” u 2024. godini završilo je pet Hrvata iz Bosne i Hercegovine (časnici i dočasnici), a u školskoj godini 2024./2025. školuje se još pet Hrvata iz Bosne i Hercegovine (časnika i dočasnika).

Procijenjeni financijski trošak Ministarstva obrane za potporu Hrvatima iz Bosne i Hercegovine kroz njihovo sudjelovanje na slijedno-rastućim vojnim izobrazbama časnika i dočasnika i funkcionalnim izobrazbama te studiranje na vojnim sveučilišnim studijskim programima za 2024. godinu iznosio je približno 200.000,00 eura. Taj trošak nije posebno evidentiran kao utrošena sredstva za Hrvate izvan Republike Hrvatske, već se radi o troškovima za školarine, nastavne materijale, diplome i sl., troškovima za prehranu, prijevoz, komunalnim troškovima (struja, voda, grijanje i dr.), a koji se planiraju i obračunavaju na skupnoj razini u okviru Financijskog plana Ministarstva obrane.

10.3. Ministarstvo hrvatskih branitelja

Ministarstvo hrvatskih branitelja u 2024. godini utrošilo je ukupno 186.627,88 eura na aktivnosti usmjerene na suradnju Republike Hrvatske sa Hrvatima izvan Republike Hrvatske.

Navedena sredstva utrošena su u sklopu provedbe aktivnosti razvojne suradnje i humanitarne pomoći inozemstvu, a koje se odnose na sufinanciranje rada veteranskih zadruga u Federaciji Bosne i Hercegovine (dalje: Federacija BiH), sufinanciranje rada Hrvatskog dokumentacijskog centra Domovinskog rata u Bosni i Hercegovini (dalje: HDCDR BiH), sufinanciranje Zaklade za pružanje pravne pomoći pripadnicima braniteljske populacije u Mostaru, sufinanciranje izgradnje, postavljanja ili uređenja spomen-obilježja u Bosni i Hercegovini te sufinanciranje tiska književnih ili publicističkih djela u Bosni i Hercegovini.

Cilj provedbe projekta sufinanciranja rada veteranskih zadruga u Federaciji BiH prenošenje je znanja i iskustva u području aktivne politike zapošljavanja i socijalnog uključivanja ratnih veterana kroz rad u zadrugama, vodeći se pri tome iskustvom u provedbi takvih projekata u Republici Hrvatskoj koji su se pokazali kao dobar model socijalnog uključivanja hrvatskih branitelja i stradalnika Domovinskog rata. Za navedeni projekt u 2024. isplaćeno je 10.000,00 eura jednoj veteranskoj zadruzi u Federaciji BiH.

Sufinanciranjem rada HDCDR-a BiH dodjeljuju se sredstva namijenjena razvoju kapaciteta HDCDR-a BiH koja se odnosi na prikupljanje, čuvanje i obradu arhivske građe. Cilj je projekta prikupiti i sačuvati vrijednu građu koja je važan povijesni izvor u utvrđivanju činjenica i

objektivnom prikazu događaja iz Domovinskog rata. Za navedeni projekt u 2024. godini isplaćeno je 100.000,00 eura.

Sufinanciranjem Zaklade za pružanje pravne pomoći pripadnicima braniteljske populacije u Mostaru tijekom 2024. godine isplaćeno je 39.000,00.

U 2024. godini, temeljem provedenog Javnog poziva za sufinanciranje izgradnje, postavljanja ili uređenja spomen-obilježja vezanih uz Domovinski rat, sredstvima Državnog proračuna Republike Hrvatske u 2024. godini sufinanciran je zahtjev Udruge dragovoljaca, veterana i nositelja ratnih odličja Domovinskog rata HVO Tuzlanskog kantona s iznosom od 10.000,00 eura za uređenje Spomen-sobe 115. brigade Zrinski HVO (Tuzla, Dom kulture Husino).

U skladu s Javnim pozivom za sufinanciranje tiska književnih ili publicističkih djela o Domovinskom ratu, sufinanciranje prijevoda i objave u e-obliku prethodno objavljenih djela o Domovinskom ratu te sufinanciranje dotiska ili otkupa prethodno tiskanih djela o Domovinskom ratu, sredstvima Državnog proračuna Republike Hrvatske u 2024. godini, Ministarstvo hrvatskih branitelja odobrilo je sredstva sufinanciranja za dva zahtjeva fizičkim osobama iz Bosne i Hercegovine, i to za književno djelo naslova „Vareške suze” te roman naslova „Kreni!” u ukupnom iznosu od 4.575,00 eura.

Zaključno, temeljem članka 147.a Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji te Pravilnika o ostvarivanju prava na troškove ukopa uz odavanje vojnih počasti te grobno mjesto i njegovo održavanje propisano je pravo na podmirenje dijela troškova prijevoza i ukopa za umrle RVI-e pripadnike HVO-a i umrle pripadnike HVO-a bez odavanja vojnih počasti. Slijedom navedenog, Ministarstvo hrvatskih branitelja je u 2024. godini podmirilo troškove ukopa za 36 umrlih pripadnika HVO-a i RVI-a pripadnika HVO-a za što je utrošeno ukupno 23.052,88 eura.

10.4. Ministarstvo vanjskih i europskih poslova

Ministarstvo vanjskih i europskih poslova, unutar svojega djelokruga u suradnji s diplomatsko-konzularnim predstavništvima Republike Hrvatske u svijetu, provodi različite projekte kulturne promidžbe i javne diplomacije u cilju jačanja međunarodne prepoznatljivosti Republike Hrvatske.

No, provedba odobrenih projekata u okviru Javnog poziva za predlaganje projekata kulturne promidžbe, javne diplomacije i međunarodne prepoznatljivosti Republike Hrvatske za 2024. godinu, bila je usmjerena prvenstveno javnosti države primateljice te se unutar navedenog javnog poziva nisu izdvajala sredstva posebice za projekte usmjerene na pozornost Hrvatima.

10.5. Ministarstvo kulture i medija

Ministarstvo kulture i medija je od 2024. godine u prijavnicama za Javni poziv za potrebe u kulturi Republike Hrvatske u Analitičkom obrascu uvelo mogućnost prijavitelju programa da istakne ukoliko je prijavljeni program/projekt namijenjen Hrvatima izvan Republike Hrvatske, uz sažeti opis aktivnosti. Za međunarodnu kulturnu suradnju, unutar navedenog poziva, od

ukupno odobrenih 457 prijedloga u iznosu od 1.227.148,57 eura Hrvatima izvan RH namijenjeno je 110 programa u iznosu od 371.319,00 eura. Niže su navedeni iznosi dodijeljeni po zemljama i broj financiranih programa.

Zemlja	Broj odobrenih programa	Odobreni iznos
Argentina	1	5.000,00 eura
Australija	2	5.200,00 eura
Austrija	7	23.396,00 eura
Belgija	1	3.000,00 eura
Bosna i Hercegovina	13	57.819,00 eura
Brazil	1	1.500,00 eura
Bugarska	2	4.590,00 eura
Crna Gora	5	14.950,00 eura
Češka	6	34.256,00 eura
Čile	1	2.500,00 eura
Francuska	3	7.500,00 eura
Irska	1	3.000,00 eura
Italija	6	33.760,00 eura
Kanada	1	11.670,00 eura
Kosovo	4	3.950,00 eura
Mađarska	5	13.025,00 eura
Meksiko	1	2.000,00 eura
Nizozemska	1	4.200,00 eura
Novi Zeland	1	7.500,00 eura
Njemačka	9	22.370,00 eura
Peru	1	5.000,00 eura
Portugal	2	3.760,00 eura
Rumunjska	1	720,00 eura
Sjedinjenje Američke. Države	3	11.470,00 eura
Sjeverna Makedonija	2	2.400,00 eura
Slovačka	1	3.000,00 eura
Slovenija	8	18.170,00 eura
Srbija	11	20.771,00 eura
Španjolska	2	7.400,00 eura
Švicarska	1	4.000,00 eura
Turska	2	6.732,00 eura
Ujedinjeno kraljevstvo	3	14.210,00 eura
Ukrajina	2	12.500,00 eura
Ukupno	110	371.319,00 eura

Ističu se sljedeći programi:

1. Umjetnička organizacija Cristoforium Festival hrvatskih glazbenika u Beču, 20. sezona (Austrija) 6.000,00 eura
2. Filozofski fakultet, Gostovanje izložbe "Pisali su glagoljicom..." u Sydneyu, (Australija) 2.700,00 eura

3. Gradsko kazalište Joza Ivakić Vinkovci, Gostovanje u Pečuhu predstavom "Postolar i vrag" (Mađarska) 1.500,00 eura
4. Javna ustanova Pleternica, Zvuci Šokadije i Duvna gostovanje sudionika iz Tomislavgrada na Ljetnom tamburaškom kampu (Bosna i Hercegovina) 5.000,00 eura
5. Zbor „LIRA“, Gostovanje Zbora "LIRA" u Sofiji na poziv Hrvatsko-bugarskog kulturnog društva "Stjepan Jurinić" (Bugarska) 3.650,00 eura
6. Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, Knjižnica „Ljudevit Gaj" u Donjoj Lastvi (treći stručni radni posjet — kontinuirani projekt) (Crna Gora) 3.750,00 eura
7. Gradski zbor Brodosplit - Hrvatska kulturna baština u Češkoj, nastup na 35.međunarodnom natjecanju Praga Cantat, nazočili pripadnici manjine kao i iseljenici 12.000,00 eura
8. Suradnja s Hrvatskom nastavom u Parizu (Predstava se održala u prostorijama veleposlanstva Republike Hrvatske u Parizu (Francuska) 1.100,00 eura
9. Akademski zbor Ivan Kovačić Gostovanje Akademskog zbora u Rimu (Italija) 6.500,00 eu
10. Umjetnička organizacija Zagrebački solisti - Gostovanje u Moliseu (Italija) 6.344,00 eura
11. Cantus Ansambl - Kanadska turneja i Voci Vicine (Kanada) 11.670,00 eura
12. Umjetnička organizacija "Kazalište Moruzgva", Gostovanje u Mađarskoj (Pečuh) 1.500,00 eura
13. Gradsko kazalište Joza Ivakić Vinkovci, Gostovanje u Mađarskoj (Pečuh) 1.500,00 eura
14. Udruga „Kastav, Kanat“ - Sudjelovanje Muške i Ženske klape „Kastav“ na „13th World Choir Games 2024“ Auckland, (Novi Zeland) 7.500,00 eura
15. Zajednica protjeranih Hrvata iz Srijema, Bačke i Banata Opera za djecu "Šumska kraljica" (gostovanje u Hrvatskoj) 3.900,00 eura
16. Viteško udruženje „Kumpanjija“ Blato, - Croatia in UK: Predstavljanje "viteškog plesa od boja" u Londonu 3.000,00 eura
17. Danko Friščić, Izložba Paintgoids — Metalalgalactic, Narodna galerija, Skoplje (Sjeverna Makedonija) 4.000,00 eura

Dodatno, Ministarstvo kulture i medija odobrilo je još 40.000,00 eura za program „Delmati: snaga zajedništva" međuinstitucionalni i međunarodni višegodišnji projekt u kojem sudjeluje čak 11 institucija iz obiju država koji je isto namijenjen i Hrvatima izvan Republike Hrvatske. S institucijama iz Republike Hrvatske iz Bosne i Hercegovine surađuju muzeji franjevačkih samostana iz Livna i Tomislavgrada kao i Zemaljski muzej Bosne i Hercegovine te Sveučilište u Mostaru.

10.6. Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova europske unije

Podaci o utrošenim sredstvima u 2024. godini:

Program potpore Hrvatima u Bosni i Hercegovini u svrhu razvoja lokalne zajednice — Program prekogranične suradnje između Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine

U provedbi Programa prekogranične suradnje između Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine u 2024. godini ugovoreno je 88 projekata ukupno vrijednih 4.267.864,30 eura s 176 korisnika, od kojih je 88 korisnika s programskog područja Bosne i Hercegovine. Za korisnike s programskog područja Bosne i Hercegovine ukupno je ugovoreno 2.691.652,40 eura. Od toga je za provedbu Programa za korisnike u Bosni i Hercegovine utrošeno 2.158.563,60 eura. Također, za 13 korisnika s programskog područja Bosne i Hercegovine koji

su ugovoreni u sklopu Programa u 2023. godini, a kojima je odobreno produženje trajanja provedbe projekata u 2024. godinu, isplaćeno je 231.999,96 eura.

Svrha Programa jest jačanje prekogranične suradnje između Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine kroz gospodarsku, socijalnu i demografsku revitalizaciju pograničnog područja te pružanje potpore Hrvatima u Bosni i Hercegovini, njihovom povratku i ostanku te očuvanju njihove pune ravnopravnosti. Program pridonosi osnaživanju pograničnog područja Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine, njihovom gospodarskom i svekolikom razvoju, osigurava pretpostavke za jačanje konkurentnosti i ostvarenje prekograničnih razvojnih potencijala te potiče aktivaciju svih dionika na zajedničkom radu za dobrobit hrvatskog naroda u Bosni i Hercegovini. Doprinosi stvaranju preduvjeta za sprječavanje iseljavanja stanovništva, smanjenju negativnog demografskog trenda i održivom razvoju u pograničnom području te podiže kvalitetu života i integraciju cjelokupnog stanovništva koje živi na tom prostoru.

Namjena Programa je ulaganje u prihvatljiva tematska područja: kulturne, društvene, javne, komunalne, socijalne, okolišne namjene ili gospodarske namjene, a njegovom provedbom će se doprinijeti povećanju kvalitete života i standardu usluga u lokalnoj zajednici, gospodarskom oporavku te jačanju konkurentnosti i ostvarenja vlastitih razvojnih potencijala.

Program potpore Hrvatima u Srbiji u svrhu razvoja lokalne zajednice — Program prekogranične suradnje između Republike Hrvatske i Republike Srbije

U provedbi Programa prekogranične suradnje između Republike Hrvatske i Republike Srbije u 2024. godini ugovorena su 32 projekta ukupne vrijednosti 1.492.254,86 eura s 64 korisnika, od kojih su 32 korisnika s programskog područja Republike Srbije. Za korisnike s programskog područja Republike Srbije ukupno je ugovoreno 953.327,05 eura. Od toga je za provedbu Programa za korisnike u Republici Srbiji utrošeno 913.339,08 eura.

Svrha Programa jest jačanje prekogranične suradnje između Republike Hrvatske i Republike Srbije kroz gospodarsku, socijalnu i demografsku revitalizaciju pograničnog područja te pružanje potpore Hrvatima u Republici Srbiji. Program pridonosi osnaživanju pograničnog područja Republike Hrvatske i Republike Srbije, njihovom gospodarskom i svekolikom razvoju, osigurava pretpostavke za jačanje konkurentnosti i ostvarenje prekograničnih razvojnih potencijala te potiče aktivaciju svih dionika na zajedničkom radu za dobrobit hrvatskog naroda u Republici Srbiji. Doprinosi stvaranju preduvjeta za sprječavanje iseljavanja stanovništva, smanjenju negativnog demografskog trenda i održivom razvoju u pograničnom području te podiže kvalitetu života i integraciju cjelokupnog stanovništva koje živi na tom prostoru.

Namjena Programa je ulaganje u prihvatljiva tematska područja: kulturne, društvene, javne, komunalne, socijalne, okolišne ili gospodarske namjene, a njegovom provedbom će se doprinijeti povećanju kvalitete života i standardu usluga u lokalnoj zajednici, gospodarskom oporavku te jačanju konkurentnosti i ostvarenja vlastitih razvojnih potencijala.

10.7. Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture

U okviru Razdjela 065 Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture, utrošena su sredstva u ukupnom iznosu od 4.243.840,51 eura i to:

Godišnje izvješće o provedbi Strategije i Zakona o odnosima Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske za 2024.

- u okviru projekata T754082 Pomoći BiH u prometnoj povezanosti i integraciji iznos od 3.343.840,51 eura
- u okviru aktivnosti A570001 Suradnja s međunarodnim organizacijama te provedba mjera razvitka zračnog prometa iznos od 900.000,00 eura

Cilj projekta T754082 Pomoći BiH u prometnoj povezanosti i integraciji je prometno povezati i integrirati općinu Ravno (BiH) s njezinim prirodnim prometnim okruženjem u Bosni i Hercegovini i u Republici Hrvatskoj. U tom smislu nezaobilazna i od velike važnosti je prometna veza prekograničnog cestovnog pravca Ravno-Zavala-Orahov Do-Granica RH (Slano).

Na navedenom pravcu, na području općine Ravno, egzistira regionalna cesta R428 u dužini od 19 km koja se na graničnom prijelazu Slano spaja na županijsku cestu ŽC6232 u Republici Hrvatskoj. Predmetna cesta podijeljena je na tri dionice od kojih je prva dionica, u dužini od 4 km, u fazi rekonstrukcije sa očekivanim završetkom radova do kraja 2025. godine, dok je druga dionica, u dužini od 5 km, rekonstruirana 2009. godine i u dobrom je stanju.

Republika Hrvatska sufinancira izgradnju treće dionice navedene ceste Zavala-Orahov Do-Granica RH (Slano) u dužini od 10 km. Radovi na izgradnji odvijaju se na cjelokupnoj dionici u dužini od 10 km, a završetak radova produžen je i očekuje se u lipnju 2025. godine.

Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture je, sukladno Odluci Vlade Republike Hrvatske o dodjeli financijske pomoći Bosni i Hercegovini u prometnoj povezanosti i integraciji (KLASA: 022-03-23-04/25, URBROJ: 50301-05/31-23-2) od 8. veljače 2023. godine, u svom financijskom planu za 2024. godinu osiguralo sredstva u iznosu od 5.137.667 eura, koja su bila namijenjena za financiranje Projekta izgradnje regionalne ceste R428, dionica Zavala-Orahov Do-Granica RH (Slano).

Sukladno Ugovoru o dodjeli financijske pomoći Bosni i Hercegovini u prometnoj povezanosti i integraciji (KLASA: 402-05/22-01/1, URBROJ: 530-08-1-1-23-8) od 3. ožujka 2023. godine i zahtjevima općine Ravno za isplatu sredstava tijekom 2024. godine, u 2024. godini su isplaćena sredstva općini Ravno u ukupnom iznosu od 3.343.840,51 eura, a ukupno je, od početka projekta, utrošeno 4.093.840,51 eura.

Zbog dugotrajnog postupka javne nabave projekt nije završen do kraja 2024. godine te je 22. studenog 2024. godine potpisan Prvi dodatak Ugovoru o dodjeli financijske pomoći Bosni i Hercegovini u prometnoj povezanosti i integraciji (KLASA: 402-05/22-01/1, URBROJ: 53008-1-1-24-24), kojim je produžen rok do kojeg Općina Ravno mora utrošiti planirana sredstva dodijeljena od strane Vlade Republike Hrvatske (31. prosinca 2025. godine).

Kroz aktivnost A570001 Suradnja s međunarodnim organizacijama te provedba mjera razvitka zračnog prometa ostvaruje se podrška Vlade Republike Hrvatske na unaprjeđenju zračne prometne povezanosti grada Mostara sa regijama Republike Hrvatske i ključnim prometnim čvorištima Europske unije.

Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture je, sukladno Odluci o dodjeli sredstava za unaprjeđenje zračne prometne povezanosti Grada Mostara (KLASA: 022-03/24-04/ 128; URBROJ: 50301-05/31-24-2), koju je Vlada Republike Hrvatske donijela 14. ožujka 2024. godine, u svom Financijskom planu za 2024. godinu osiguralo sredstva za ovu namjenu.

Godišnje izvješće o provedbi Strategije i Zakona o odnosima Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske za 2024.

Sukladno Ugovoru o sudjelovanju u financiranju programa na unapređenju zračne prometne povezanosti Grada Mostara (KLASA: 400-01/24-06/3, URBROJ: 530-07-1-1-24-2) od 2. studenog 2024. godine, sklopljenog između Ministarstva mora, prometa i infrastrukture i Grada Mostara te sukladno Zahtjevu Grada Mostara za isplatom sredstava za pokriće troškova programa zračne prometne povezanosti koji su se provodili u 2024. godini, u prosincu 2024. godine Gradu Mostaru su isplaćena sredstva u iznosu od 900.000 eura.

10.8. Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine

Program pomoći Vlade Republike Hrvatske za povratak Hrvata u Bosnu i Hercegovinu za 2024. godinu

Na temelju Zaključka Vlade Republike Hrvatske KLASA: 022-03/17-07/64, URBROJ: 50301-29/09-17-3, Program pomoći Republike Hrvatske za povratak Hrvata u Bosnu i Hercegovinu provodi Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine u koordinaciji s Ministarstvom vanjskih i europskih poslova i Središnjim državnim uredom za Hrvate izvan Republike Hrvatske. Program za cilj ima potporu povratku i ostanku Hrvata u Bosni i Hercegovini i to kroz sljedeće aktivnosti: poticanje obnove/izgradnje komunalne i socijalne infrastrukture, poticanje održivog povratka stanovništva na područje Bosne i Hercegovine putem financijske pomoći udrugama i ostalim pravnim osobama u Bosni i Hercegovini, koje svojim djelovanjem mogu pripomoći povratku i svojim aktivnostima doprinose stvaranju boljih i kvalitetnijih uvjeta življenja na tom prostoru te stvaranju preduvjeta ostanka, poticanje gospodarskih aktivnosti radi poticaja gospodarskog razvoja, potpora ustanovama za osobe s posebnim potrebama te potpora aktivnostima vezanim za socijalno ugrožene kategorije, žrtve nasilja, samohrani roditelji i slično, promicanje centara za povratnike kroz koje bi se realizirali programi pružanja pomoći i potpore povratnicima u Bosnu i Hercegovinu, potpora programima i projektima unapređenja zdravstvene skrbi, potpora izradi programa i projekata koji za cilj imaju poticanje povratka, senzibiliziranje javnosti o problemima i poteškoćama s kojima se povratnici u BiH susreću te isticanje uspješnih povratničkih priča kao poticaj i motivaciju za povratak.

Slijedom navedenog, Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine je Odlukom o dodjeli financijske potpore projektima za poticanje povratka Hrvata i stvaranja održivih uvjeta života u BiH za 2024. godinu, a u skladu s Programom pomoći Republike Hrvatske za povratak Hrvata u Bosnu i Hercegovinu za 2024. godinu i objavljenim Javnim Pozivom za prikupljanje prijava za dodjelu financijske potpore projektima za poticanje povratka Hrvata i stvaranja održivih uvjeta života u Bosni i Hercegovini u 2024. godini, dodijelilo financijske potpore za sufinanciranje projekata i programa za ukupno 119 projekata.

Ukupno utrošeni iznos za 119 projekata iznosi 2.531.500,00 eura s proračunske pozicije Ministarstva prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine, aktivnost A761060 Potpora povratka u BiH.

Nadalje, Programom pomoći Vlade Republike Hrvatske za povratak Hrvata u Bosnu i Hercegovinu darovanjem osnovnog građevinskog materijala u svrhu obnove ili izgradnje u ratu oštećenih ili uništenih kuća u BiH u 2024. godini izvršena je isporuka građevinskog materijala

za obnovu ili izgradnju 45 kuća, a za još 3 kuće isporučeni je dio materijala dok će se preostali materijal isporučiti u 2025. godini.

Za navedenu namjenu utrošeno je ukupno 968.228,00 eura sa proračunske pozicije Ministarstva prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine, aktivnost A761060 Potpora povratka u BiH.

10.9. Ministarstvo znanosti i obrazovanja

Ministarstvo znanosti i obrazovanja nastavilo je i u 2024. godini pružati podršku Hrvatima izvan Republike Hrvatske kroz svoje aktivnosti.

Sredstvima sa proračunske aktivnosti A679049 Pomoći BIH u sustavu znanosti i obrazovanja pružena je potpora za financiranje razvojnih projekata, troškova putovanja, smještaja i dnevnica nastavnika iz Republike Hrvatske koji sudjeluju u nastavi na Sveučilištu u Mostaru, te sufinanciranje troškova poslijediplomskih studija u Republici Hrvatskoj za zaposlenike Sveučilišta u Mostaru u iznosu od 1.100.000,00 eura.

Također pružena je financijska potpora za aktivnost Obrazovanje djece hrvatskih građana u inozemstvu u iznosu od 3.781.412,41 eura za troškove učitelja, kao i za aktivnost Hrvatska nastava u inozemstvu u iznosu od 27.385,38 eura za seminare za učitelje hrvatske nastave u inozemstvu. Na aktivnosti Administracija i upravljanje osigurano je 616.669,75 eura za plaće lektora.

Osigurani su smještaj i prehrana za potrebe učenja hrvatskoga jezika Hrvata koji žive izvan Republike Hrvatske u iznosu od 38.473,26 eura.

Ukupno za sve aktivnosti izdvojeno je 5.563.940,80 eura.

10.10. Ministarstvo rada i mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike

Ministarstvo rada i mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike provodi program potpore Hrvatima u Bosni i Hercegovini u svrhu socijalnog razvoja lokalne zajednice za što su izdvojena sredstva u iznosu od 2.015.760,00 eura.

Navedenom aktivnosti potiče se prekogranična suradnja između Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine u svrhu razvoja lokalne zajednice, socijalne revitalizacije te osnaživanja pograničnog područja Republike Hrvatske. Program predstavlja podršku gospodarskoj i socijalnoj revitalizaciji područja koja su u skladu sa Zakonom o odnosima Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske.

Ovim programom Ministarstvo pomaže održivosti razvoja lokalne zajednice u smislu poboljšanja dostupnosti lokalne infrastrukture, opremanja, izgradnje, obnove i rekonstrukcije objekata društvene, javne i socijalne infrastrukture, nabave vozila, jačanja kapaciteta pružatelja socijalnih usluga ustanovama i javnim poduzećima kojima je osnivač jedinica lokalne i regionalne samouprave Republike Hrvatske i/ili jedinica lokalne i regionalne samouprave Bosne i Hercegovine kroz zapošljavanje stručnih radnika i ostalih zaposlenika u svrhu razvoja, širenja, regionalne ravnomjernosti i dostupnosti visokokvalitetnih institucijskih i

izvaninstitucijskih socijalnih usluga za ranjive skupine te ostalih projekata iz sfere socijalnih politika.

U okviru istog razdjela Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje podmirio je rashode za korisnike HVO mirovina u 2024. godini unutar aktivnosti Mirovine hrvatskih branitelja, u iznosu od 53.750.642,48 eura, uz napomenu kako se radi o privremenim podacima, odnosno da su moguće još manje korekcije do izrade završnog računovodstvenog izvještaja za 2024. godinu.

Također, Hrvatski zavod za zapošljavanje u okviru programa Aktivna politika tržišta rada provodi Mjeru aktivne politike zapošljavanja Biram Hrvatsku – mobilnost radne snage, unutar koje je za podmjeru povratak iz inozemstva utrošeno 3.202.500 eura.

Za sve aktivnosti Ministarstva rada i mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike ukupno je izdvojeno 58.968.902,48 eura.

10.11. Ministarstvo demografije i useljeništva

Ministarstvo demografije i useljeništva putem proračunske aktivnosti A862028 Potpora učenju hrvatskog jezika za povratak i useljavanje pripadnika hrvatskog iseljeništva u Republiku Hrvatsku dodijelilo je sredstva u iznosu od 258.514,27 eura za stipendije za zimski i ljetni semestar 2023/2024 godine za učenje hrvatskoga jezika, a sukladno sklopljenim sporazumima sveučilišta su organizirala terenske nastave učenja hrvatskog jezika za stipendiste u vrijednosti 28.636,41 eura

U okviru iste proračunske aktivnosti izdvojena su i sredstva u iznosu od 12.600,21 eura za izradu i provođenje stručne analize, što uključuje izravnu komunikaciju s potencijalnih 500 stipendista na španjolskom i engleskom jeziku, koja će uključivati razgovore s predsjednicima hrvatskih udruga i organizacija, zajednica iseljenika u državama Južne Amerike te članovima Savjeta Vlade Republike Hrvatske za Hrvate izvan Republike Hrvatske iz hrvatskog iseljeništva.

U okviru proračunske aktivnosti A862034 Programi poticanja povratka sukladno Odluci o dodjeli financijske potpore za posebne potrebe i projekte od interesa za Hrvate izvan Republike Hrvatske za 2024.godinu dodijeljena su sredstva u iznosu od 35.550,00 eura sveučilištima i institutima te 66.924,70 eura udrugama i fizičkim osobama.

Ukupno su izdvojena sredstva u iznosu od 406.820,99 eura.

10.12. Ministarstvo zdravstva

Ministarstvo zdravstva je i u 2024. godini u okviru proračunske aktivnosti Poticaj za zdravstvo u BIH nastavilo pružati potporu Kliničkoj bolnici Mostar u iznosu od 10.310.000,00 eura za namjensku pomoć za podmirenje dospelih obveza prema dobavljačima lijekova potrošnog i ugradbenog medicinskog materijala.

Potpore u ukupnom iznosu od 270.000,00 eura namijenjene za provedbu projekata vezano za poticaj za zdravstvo u Bosni i Hercegovini, kako bi se unaprijedila kvaliteta i dostupnost

Godišnje izvješće o provedbi Strategije i Zakona o odnosima Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske za 2024.

zdravstvene zaštite stanovništvu Bosne i Hercegovine za hitne intervencije na zgradama i opremi u domovima zdravlja u Bosni i Hercegovini dodijeljene su i drugim zdravstvenim ustanovama:

- Dom zdravlja Vitez 80.000 eura;
- Dom zdravlja Usora: 36.500 eura;
- Dom zdravlja Novi Travnik: 153.500 eura,

10.13. HZZO

U financijskom planu HZZO-a za 2024. godinu u okviru aktivnosti A600006 Ostala zdravstvena zaštita, za zdravstvenu zaštitu hrvatskih državljana s prebivalištem u Bosni i Hercegovini utrošena su sredstva u iznosu od 4.178.694,44 eura.

Planirana sredstva utrošena su na zdravstvenu zaštitu temeljem popisa dijagnoza i stanja, odnosno dijagnostičkih i terapijskih postupaka koji se u pojedinoj ugovornoj bolničkoj zdravstvenoj ustanovi mogu provesti za hrvatske državljane s prebivalištem u Bosni i Hercegovini, a koje utvrđuje Ministarstvo zdravstva. Iznimno, ugovorne bolničke zdravstvene ustanove mogu provesti zdravstvenu zaštitu za hrvatske državljane s prebivalištem u Bosni i Hercegovini i za druge bolesti i stanja na osnovi suglasnosti koju za svaki pojedini slučaj liječenja daje ravnatelj HZZO-a na osnovi pisanog zahtjeva ugovorne bolničke zdravstvene ustanove.

10.14. HRVATSKE VODE

U 2024. godini realizirani su planirani projekti vodoopskrbe i odvodnje:

- izgradnja projektne dokumentacije za postrojenje za obradu pitke vode Posušje 58.000,00 eura
- izvođenje građevinskih i elektro-strojarskih radova na vodoopskrbnim objektima sustava Gabela-Neum i uvezivanje u postojeći nadzorno upravljački sustav 600.578 eura
- ugradnja vodomjera na svim priključnim mjestima regionalnog vodovoda Joisp Jović, Tomislavgrad 49.331,22 eura
- izgradnja sustava odvodnje na području Ljubuškog – izgradnja kanalizacijske mreže zapadni krak, dionica: novoizgrađeni kružni tok-restoran Fragola 34.230,83 eura
- rekonstrukcija vodonatapnog sustava Parilo-Brza voda 297.529,17 eura

Sve navedeno ukazuje na brojne aktivnosti i značajna ulaganja Hrvatskih voda u ukupnom iznosu od 1.039.669,22 eura u 2024. godini u okviru vodnogospodarske suradnje s Bosnom i Hercegovinom, što doprinosi stvaranju boljih uvjeta za život hrvatskog naroda u BiH.

11. PRILOZI IZVJEŠĆU

- Prilog 1.** Odluka o raspodjeli sredstava za financiranje obrazovnih, znanstvenih, kulturnih, zdravstvenih, poljoprivrednih i ostalih programa i projekata od interesa za hrvatski narod u Bosni i Hercegovini za 2024. godinu
- Prilog 2.** Odluka o dodjeli financijskih sredstava programima i projektima organizacija hrvatske nacionalne manjine za 2024. godinu
- Prilog 3.** Odluka o dodjeli financijskih sredstava programima i projektima organizacija hrvatskog iseljništva u prekomorskim i europskim državama za 2024. godinu
- Prilog 4.** Odluka o dodjeli financijske potpore za posebne potrebe i projekte od interesa za Hrvate izvan Republike Hrvatske za 2024. godinu
- Prilog 5.** Odluka o dodjeli financijske potpore za posebne potrebe i projekte od interesa za Hrvate izvan Republike Hrvatske za 2024. godinu
- Prilog 6.** Popis pokroviteljstava te prisustvovanja događanjima Hrvata u Bosni i Hercegovini u 2024. godini
- Prilog 7.** Popis pokroviteljstava te prisustvovanja događanjima hrvatske nacionalne manjine u 2024. godini
- Prilog 8.** Popis pokroviteljstava te prisustvovanja događanjima hrvatskog iseljništva u 2024. godini
- Prilog 9.** Rekapitulacija troškova za razdoblje od 01.01. do 31.12.2024. godine
- Prilog 10.** Rekapitulacija utrošenih sredstava po aktivnostima za razdoblje od 01.01. do 31.12.2024. godine
- Prilog 11.** Izvješće o sredstvima i utrošku sredstava za razdoblje od 01.01. do 31.12.2024. godine
- Prilog 12.** Izvješće o sredstvima i utrošku sredstava od prihoda od igara na sreću za razdoblje od 01.01. do 31.12.2024. godine
- Prilog 13.** Objedinjeno izvješće o sredstvima i utrošku sredstava za Hrvate izvan Republike Hrvatske u 2024. godini